

KATOLIČKI LIST

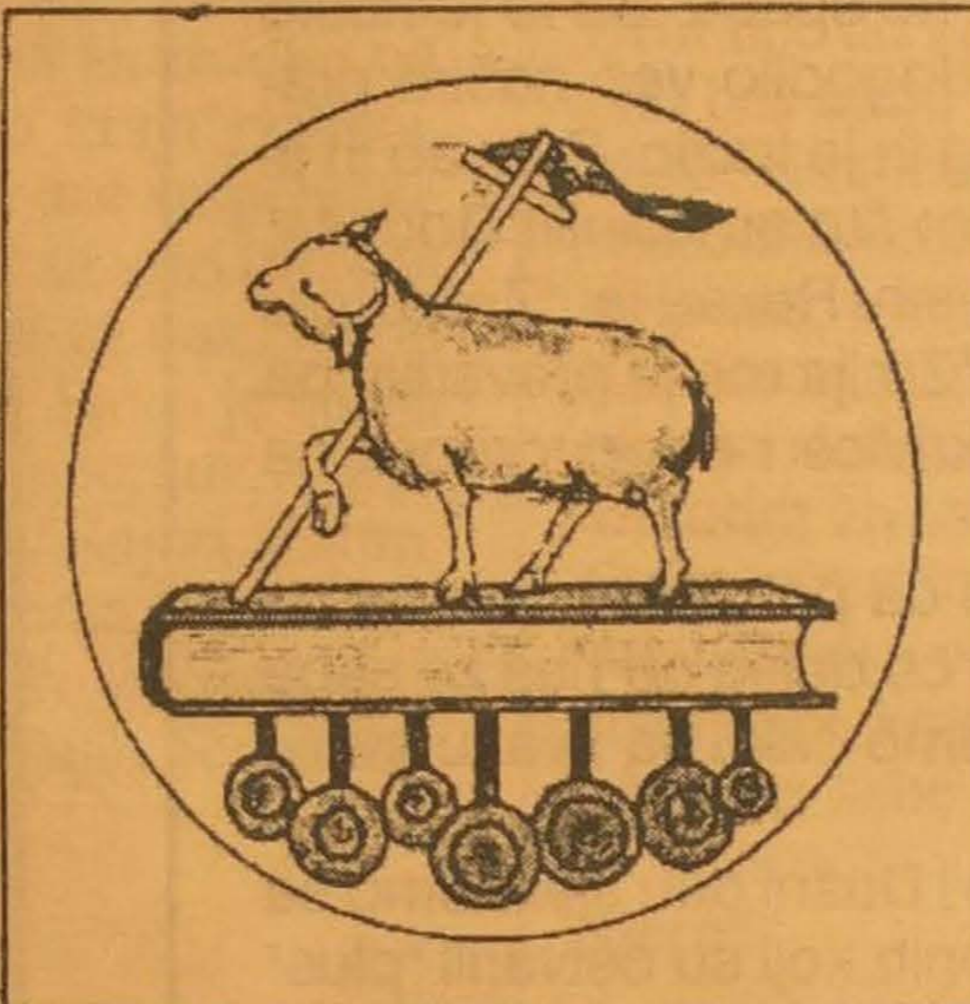
ZVONIK

GODINA: III

BROJ: 11 (25)

Subotica, studeni (novembar) 1996.

Cijena: 4,00 N. din

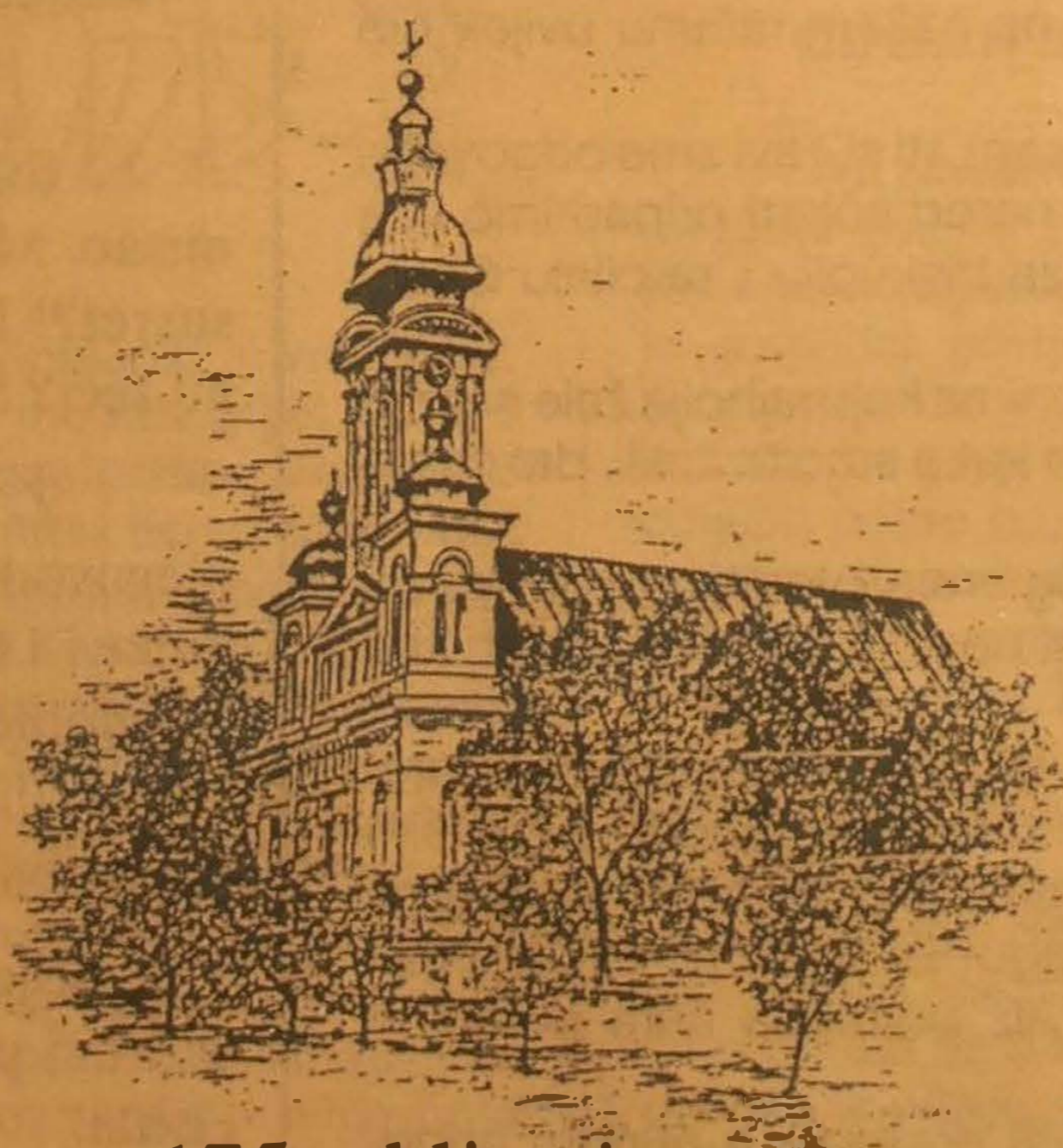

UZ BLAGDAN SVIH SVETIH I DUŠNI DAN

str. 2,7,25,26.

Novi Nuncij
prvi put u Subotici
str. 8.i 9.

175. obljetnica
crkve u Odžacima
str 17.

Godina sv. male Terezije
str. 12.

SVAKI ĆE BOGU DATI RAČUN

Svaki čovjek primjećuje što je ono što ne valja u životu pojedinaca, u životu pojedinih obitelji, društva i države u kojoj živi. Mnogi, pa i sami vjernici, kritiziraju i Crkvu. Nepobitna je činjenica da propusta i nedostataka ima. Pa, ipak, barem kad se radi o društvu u kojem živi ili o župskoj zajednici kojoj pripada, čovjek će, vrlo rijetko, optužiti sebe za loše stanje. Uvijek je netko drugi kriv! Političari su krivi - čuje se često. Sve su oni zakuhali. I jesu, neki! Svećenici su krivi, jer nemaju takta...

Proteklih dana bili smo dionici predizborne kampanje u našoj državi. Redale su se stranke. Izlagale svoje programe. A obični ljudi su sjedili kraj televizora, slušali ih i ljuti li se. Mnogi su i psovali nazivajući ih lažovima, lopovima... I mnogi su donijeli odluku da neće ni ići glasati, jer je i tako sve namješteno!

Volim kritizere upitati: A što si ti učinio da bude bolje? Što si ti pridonio?

Obično se znaju opravdavati da to na njih ne spada. Za to je netko drugi odgovoran. Tako se ponavlja ono što se dogodilo već našim praroditeljima. Kad su počinili grijeh, sakrili su se. Bog ih je tražio. Pozvao ih je na odgovornost. Tražio je da polože račun o onom što su učinili! Doduše, Adam je priznao da je "gol", ali nije priznao svoj grijeh. Rekao je: "Žena koju si mi ti dao, dala mi je pa sam jeo..." Eva je rekla: "Zmija me je prevarila, pa sam jela". Tako je započela povijest svaljivanja krivice i odgovornosti na drugog i traje to sve do danas.

Pa, ipak, Bog će od svakog čovjeka tražiti da položi račun o svom životu, o svom radu. Zapisao je sv. Pavao: "Svaki će dakle od nas za sebe Bogu dati račun" (Rim 14,12). Isus je rekao da ćemo čak i za svaku svoju riječ dati "račun na Dan sudnji" (Mt 12,36).

Prije nekoliko dana, na blagdan Svih svetih i Dušni dan sjetili smo se onih koji su već dali Bogu račun o svom životu. Onih koji su ostvarili "plus" u svom životu, tj. koji su ustrajali na Isusovom putu ljubavi - oni su sada u nebu, oni su sveti i zauvijek sretni. Oni koji su ostvarili "mali minus" su sada u čistilištu. Njima mi možemo pomoći molitvama i žrtvama da im se taj "minus" što prije izbriše, te im Gospodin otvori vrata raja. Oni koji su - po svojoj zloći - ostvarili "veliki minus" u svom životu, sada su u paklu, odakle nema izbavljenja, a ondje je "plač i škrgut zuba". Ne daj Bože, nikom!

Moramo živjeti uvijek s tom sviješću: Morat ću dati Bogu račun! Račun o svom životu: o svojim riječima i o svojim djelima. Kada će to biti? Nitko ne zna. Još su jednom promašili oni koji su pokušali izračunati kada će to biti. Ni 13.10. nije bio "Sudnji dan". Kada će biti Sudnji dan, za nas nije ni važno. Mi molimo svaki dan "Dođi kraljevstvo tvoje". Nama je Isus rekao: "Bdijte jer ne znate ni dana ni časa". Znači, to može biti svaki čas. Zato samo gomilajmo dobra djela, djela ljubavi kako bi na našem računu uvijek bio "veliki plus".

Dakle, sve je važno u našem životu! I ja sam, i ti si, i svi smo odgovorni i za svoj život, i za grad u kojem živimo, i za narod kojem pripadamo i za svoju državu, i za svoju župsku zajednicu, i za biskupiju i za cijelu Crkvu katoličku...

Važno je izići i na izbore i dati svoj glas onima koji najbolje žele našem narodu, našoj Crkvi i cijeloj našoj državi! I za to kako smo to činili, dat ćemo Bogu račun!

Bit će nam drago ako Vam sadržaj ovog broja Zvonika pomogne da budete odgovorniji; da budete svjesni da svijet postaje bolji onog časa kad vi postanete bolji.

Mi ovim brojem polažemo pred Vas račun o dvogodišnjem uređivanju ovog Lista! Dvadesetpeti broj vam je u rukama. Sudeći po vašim pismima i po anketi (iako rezultate ne objavljujemo ni u ovom broju) mi smo kod Vas, dragi čitatelji, u "plusu". To nam je drago! Trudit ćemo se da i dalje tako bude. Mi znamo da možemo i bolje! Ali, potrebna nam je vaša i molitvena i materijalna potpora.

U nadi stalnog napredovanja u svakom pogledu, s punom odgovornošću za ono što činim kao glavni i odgovorni urednik našeg Zvonika, srdačno Vas pozdravljam.

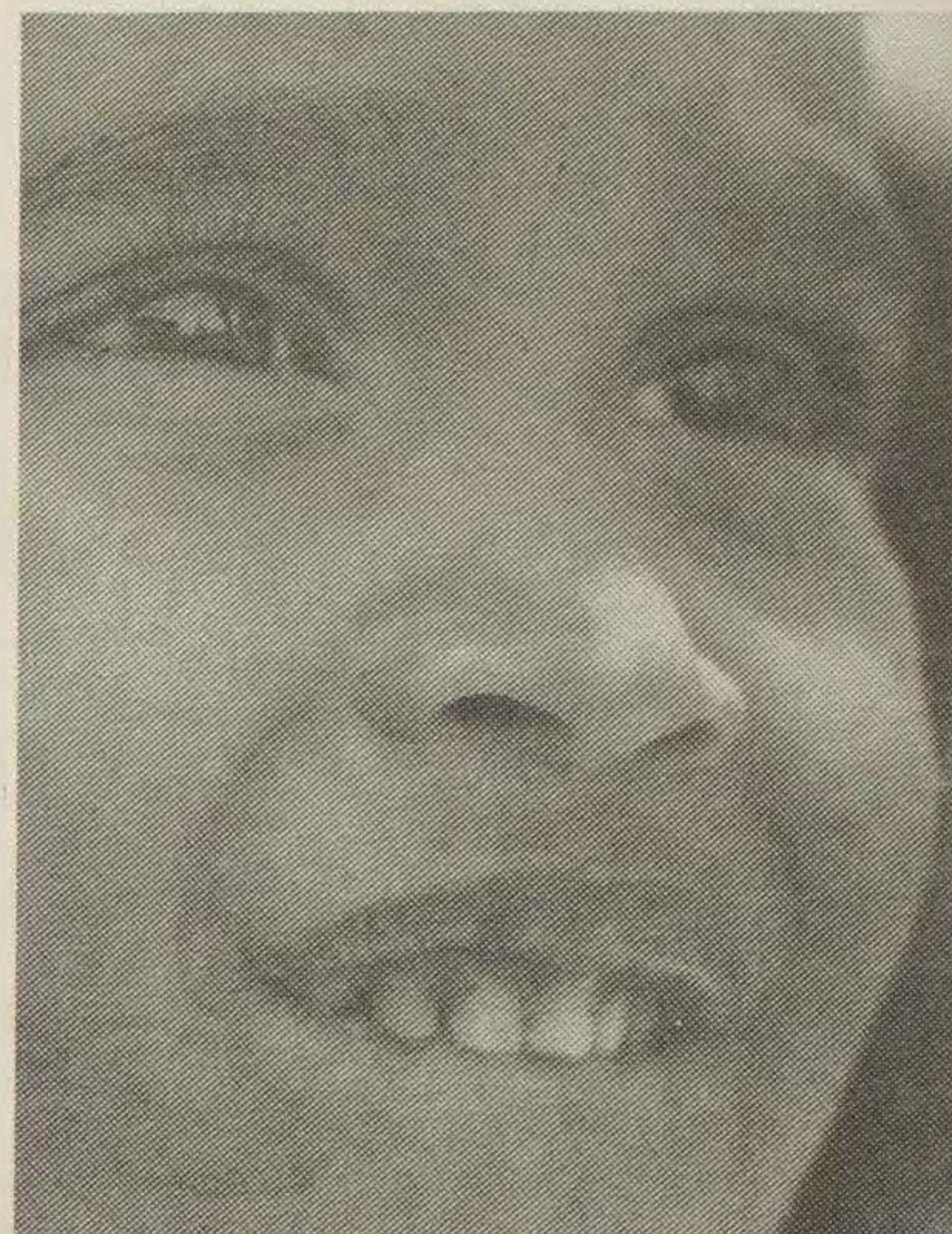
Vaš urednik

OČI U OČI

*Pitam se što ću reći,
kad se budemo gledali,
oči u oči,
ja i Ti.
Što ću tada reći?*

*Kad se budemo gledali,
oči u oči.*

*Kad se budemo sreli,
ja i Ti,
sjeti se da sam samo čovjek,
a Bog da si Ti!*

Sve ove dane nameće mi se snažno jedna misao. Misao susreta s Bogom. Kakav će to biti susret?! Hoću li izdržati pogled ljubavi? Što će mi reći? Što ću mu reći?

Živim li tako da ću mirno moći gledati u njegovo lice? Hoće li me zaroniti u more svoje ljubavi i blaženstva i reći: Dođi blagoslovljena; u malome si bila vjerna, uđi u radost Gospodara svoga! Ili će me njegov pogled baciti u "oganj neugasivi" i spržiti me...

Sjeti se, Gospodine, kad se budemo gledali oči u oči, da si Ti Bog, a ja samo čovjek. Hvala!

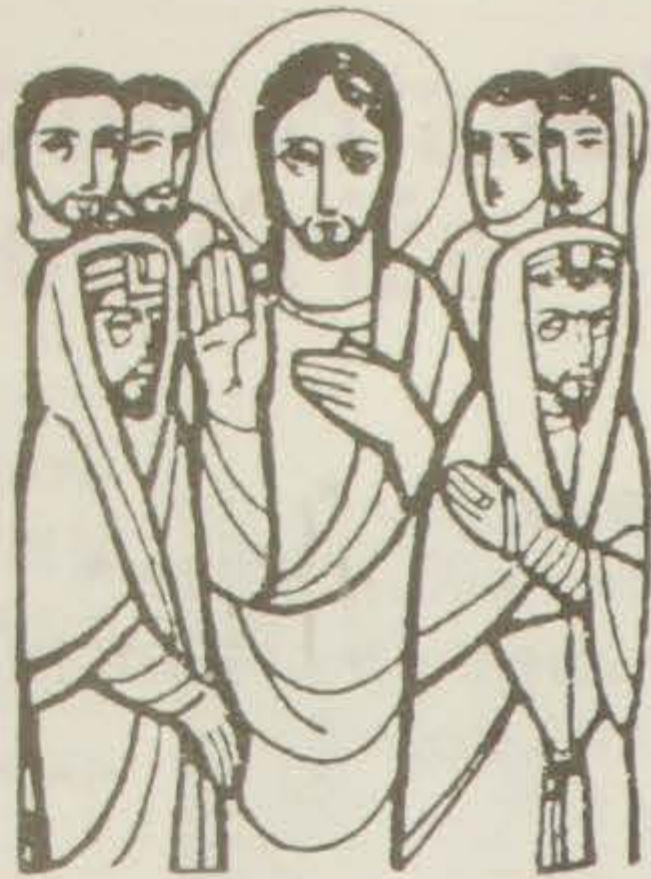
S. Silvana Milan

Uređuje: Andrija Kopilović

31. nedjelja kroz godinu
- 3.11. 1996.

Mal 1,14b-2,2b.8-10
1 Sol 2,7b-9.13
Mt 23,1-12

**DOBRA SAVJEST
KOJA JE UJEDNO
NESAVJESNOST**

Tekstovi Matejeva evanđelja koje smo ove godine čitali polako idu k svom završetku. Tematika postaje sve zaoštrenija. Ovaj odlomak je višeznačan i vrlo oštar s obzirom na neke od farizeja. Već smo o farizejima razmišljali. No, važno je istaći ponovo da su to ljudi koji su savršeno obdržavali Zakon. No motivi i način opsluživanja Zakona bili su daleko od Duha. Želja da barem pred Bogom budemo do kraja poštenu, ponizni i istiniti nuka Gospodina da tako oštro i u lice saspe neke od osnovnih optužbi na farizejsko ponašanje. Makar su vjeri predani i poštenu, u srcu su ipak tvrdi i oholi. I evo poruke za nas: Vjera, ako ne mijenja srce čovjekovo, ne može biti plodna. Stoga je borba protiv oholosti i tvrdoće srca naš stalni kršćanski imperativ. Veza-nost na prošlost ne smije biti takva da ne gledamo sadašnjost. Zatim, častohleplje i hvalisavost priječi mogućnost svjedočenja. Kad netko mora reći da je dobar a to drugi o njemu ne primjećuju, onda je to nedostatak svjedočanske moći. Dakle, ne gledajmo njih nego sebe, jer je ova riječ direktno upućena i nama.

32. nedjelja kroz godinu
- 10.11. 1996.

Mudr 6,12-16
1 Sol 4,13-18
Mt 25,1-13

**NE USPAVAJMO SE,
VEĆ RADIMO**

Polako se približava završetak crkvene godine. I ciklus Isusovih prisposoba o kraljevstvu nebeskom ide k eshatološkim porukama. Vrlo je popularan i vrlo rječit odlomak o deset djevica od kojih pet bijaše mudrih, a pet ludih. I mi kršćani se veoma lako možemo naviknuti na sigurnost svoje vjere i uspavati se bez ikakvih problema. Jedan trenutak nebudnosti može nam sve upropastiti. Moramo biti budni. Raditi i živjeti u nadi Kristova dolaska, jer Gospodin stvarno dolazi. Općenita je opasnost u svijetu vjere Kristov dolazak panično smatrati strašnim danom obračuna, ali je jednako opasno ne voditi računa o članku vjere: Gospodin stvarno dolazi. Mudrost spomenutih djevica je mudrost života koja je izražena u poslovi: "Moli tako kao da ćeš danas umrijeti, a radi kao da ćeš sto godina živjeti". Inače u kršćanstvu budnost i bdijenje ne shvaća se kao "nеспavanje". Biti budan znači raditi na sebi, na svom životu i na ispunjenju poslanja prema svijetu u koji smo postavljeni. "Budan kršćanin" je čovjek koji je odgovorna osoba, koja danomice svoju savjest stavlja pred snop Božje svjetlosti, kako bi svaki dan mogao otpratiti u riznicu vječnosti kao okajan, opravdan i posvećen.

33. nedjelja kroz godinu
- 17.11. 1996

Izr 31,10-13.19-20.30-31
1 Sol 5,1-6
Mt 25,14-30

**MORAMO SE ZNATI
IZLOŽITI**

Predzadnja je nedjelja crkvene godine. Pred nama je opširni tekst Matejeva evanđelja, jedna od posljednjih prisposoba, tj. prisposoba o imetku (talentima). Koliko god je to poznato, ipak je važno istaći da je čovjeku život darovan. Taj dar je sa zadatkom i nitko ne može opravdati svoj život a da nije ispunio svoj zadatak. Konačno, ni jedan život nije do kraja istovjetan s drugim životom. Stoga svatko od nas ima baš samo svoj životni put koji namjesto njega ne može prijeći nitko. Na tom životnom putu Bog je svakoga od nas obdario onim sposobnostima koje su nam potrebne da ostvarimo baš svoj život, a ne tuđ. I tako čovjek kao darovano biće biva i osposobljeno biće da ostvari samoga sebe. No to ostvarivanje samoga sebe neće ići ako se služimo logikom uspoređivanja s drugima; tužaljkom nad vlastitim životom, a napose zavišću prema drugima i drugačijima. Stoga je mudrost života prihvatiti sebe kao darovano biće, odgovorno u savjesti prema sebi. Ostvarivati danonoćno one darove koji su nam dani, koristeći drugima, jer samo tako možemo ostvariti sebe ako iza sebe ostavimo trag koji je svjetlo i za druge. To je udvostručivanje talenata i glas Gospodarev: "Valjaš slugo dobri i vjerni!"

34. nedjelja kroz godinu
- Svetkovina Krista kralja
- 24.11. 1996.

Ez 34,11-12.15-17
1 Kor 15,20-26.28
Mt 25,31-46

ČUDAN SUD

Na završetku smo crkvene liturgijske godine. Pred nama je Isus Krist kao kralj svega stvorenoga. On je gospodar povijesti i sudac ljudskoga roda. On je za svoje kraljevstvo odgovoran. On je vodič svoga naroda, jer ga je stekao vlastitom krvlju. Stoga je njegovo pravo odijeliti dobre od zlih i o svima izreći konačni sud i istinu. Naša sudbina se ne određuje nakon smrti, već mnogo ranije: sada! Središte naše vjere jest u tome da ljubimo Krista i njemu služimo u osobi siromaha. Bog i naša braća trebaju nas. Naši svakidašnji čini nas sude. Stoga je vrlo važno razumjeti da je kršćanstvo vjera koja se živi u svagdašnjici, u vrlo konkretnom obliku služenja braći ljudima. Stoga se ne može pobjeći ni u kakve sfere apstraktnoga niti asketskoga. Naša vjera je vjera konkretnih djela. Ono što ostaje suditi Bogu jest raspoloženje našega srca i stav naše savjesti. Bog će prosuditi da li su nam nakane i djela bili istiniti. Samo tako će ono što je učinjeno On prihvatiti kao da je njemu učinjeno. To će biti naš sud i naše opravdanje. Ili, ne daj Bože, naša osuda. Završavamo ovu godinu riječima Ivana od Križa: "U večer svog života bit ćete suđeni po ljubavi!"

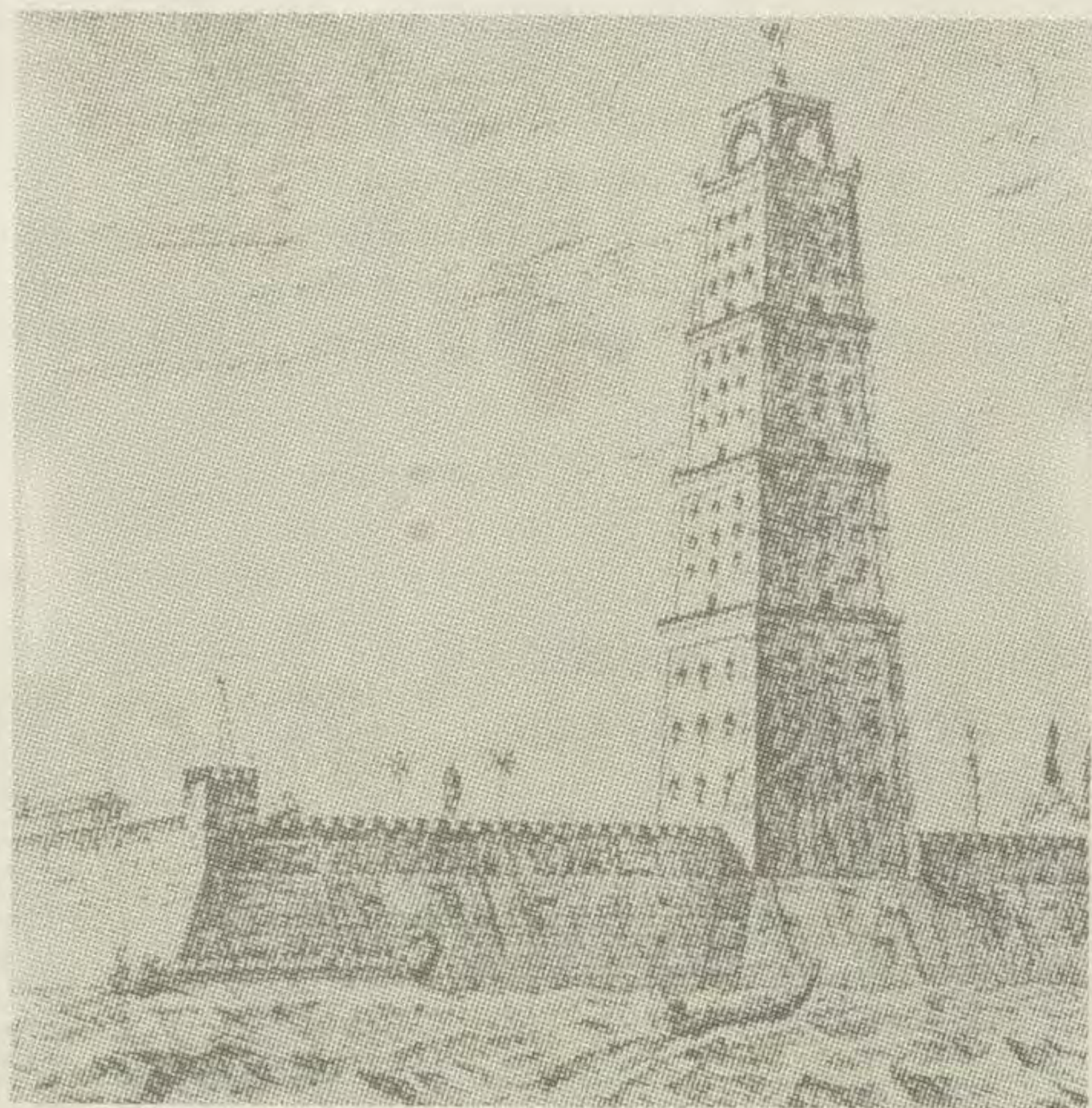
Uređuje: Stjepan Beretić

25. studenog:
SVETA KATARINA
(ALEKSANDRIJSKA)
(+ oko 307.)

- * Djevojčica rođena u sjeni najvišeg svjetionika na svijetu *
- * djevojka kraljevske krvi * djevojka iz grada svetoga Marka evanđeliste *
- * krštenjem ljepša postala * zaručnica Isusova * ljepotica s nebeskim prstenom *
- * propovijedala je Isusovu vjeru * obratila caricu i filozofe *
- * svetica s krunom na glavi i knjigom u ruci *

Katarinin rodni grad

Znameniti Aleksandar Veliki je diljem svoga kraljevstva osnovao deset velikih gradova, koji su nosili njegovo ime: Aleksandrija. Za kršćane je ona u sjevernom Egiptu najvažnija. Grad je osnovan 331. godine prije Krista. Grad je postao prijestolnicom rimskoga Egipta. Zidinama opasani grad je resila kraljevska palača, muzej, gimnazija, stadion, hipodrom, tvrđava. Prva aleksandrijska

znamenita knjižnica brojala je 400.000 knjiga (svitaka). Svijetu znanosti podarila je Aleksandrija astronome, matematičare i gramatičare. Tu je nastao znameniti prijevod sedamdesetorice Svetoga pisma s hebrejskog izvornika na grčki jezik poznat pod imenom "Septuaginta". Prema Sredozemnom moru grad je imao dvije velike luke sa svjetionikom na Farosu koji se visinom i ljepotom ubrajao među sedam svjetskih čuda. Grad je brojao više od milijun stanovnika. Bio je na zlu glasu po svojim jogunastim, razvratnim i lakoumnim građanima. Prvi biskup Aleksandrije bio je sveti Marko evanđelist.

Legenda o Katarini

U desetom je stoljeću istom zapisana, a u 13. dopunjena. Legenda govori o njezinoj slavi. Bila je djevojka izuzetne ljepote, velike učenosti. Dok još nije bila krštena, usnula je san: Djevica Marija na ruci drži dijete Isusa. Zamolila je Sina da Katarinu uzme za svoju službenicu, a Dijete okrenu glavu govoreći da Katarina nije dosta lijepa. Dugo je Katarina razmišljala kako da se sviđi božanskom Djetetu. Nije se smirila sve dok se nije krstila. Poslije krštenja opet joj se u snu ukazao Isus. Katarinu je primio za svoju nebesku zaručnicu. Prsten joj je na ruku stavio. Kad se probudila od lijepog sna, ostala je lijepa java: prsten joj je ostao na ruci. Nikada ga nije skidala.

Okružno progonstvo

Kad je Rimskim carstvom u vrijeme Konstantina Velikoga zavladao Maksimin II. odluči iskorijeniti sve kršćane. Glavni grad njegovoga dijela carstva bila je upravo Aleksandrija. Katarina je svojim građanima oduševljeno propovijedala Isusovu vjeru. Zato je odlučila da ode i caru Maksiminu. Pred carem je održala uvjerljivi i ljepotom nezapamćeni govor. Pedeset je najučenijih filozofa i mudraca car doveo pred Katarinu da je odvrate od kršćanstva. I gle čuda. Svih pedeset prihvatiše kršćansku vjeru. Svih ih je pedeset Maksimin dao pomoriti. Katarinu je poštediti smrti. U tamnicu je bacio. Gladovanjem je htio prisiliti da ostavi Isusovu vjeru. I opet čudo. Anđeli joj donošahu hranu, a Katarina okrijepljena nebeskom hranom obrati i caricu na kršćanstvo. Sada car naredi pomoriti sve kršćane osim Katarine. Mučenički pade i sama carica. Katarinu je car naumio ostaviti za sebe. Ruku joj zaprosi. Kad ga je s gražanjem odbila, car je naredio da je vežu među četiri točka s oštricama te da se raskomada. Dok se osuda na smrt izvršavala, plamen s neba spali kotače. Tada lijepoj Isusovoj zaručnici odrubiše glavu.

Katarina spada među najpopularnije svete naše kraja. Njoj je u Subotičkoj biskupiji posvećena samo jedna crkva - ona u Šupljaku kraj Palića. Na slikama je i kipovima prepoznajemo po kruni (kraljevskoga je podrijetla), po kotaču (na kojem je mučena), ponekad po knjizi (radi učenosti), po palmi (jer je mučenica), po maču (jer je mačem osvojila diku nebesku).

U studenom slave imendan:

1. Svetislav, Sveto, 2. Dušica, 3. Martin, 4. Karlo, Dragutin, Drago, Milan, 5. Mirko, Emerik, Imre, 6. Leonard, Vedran, Vedrana, 7. Anđelko, 8. Gracija, 9. Božidar, 10. Leon, Lav, 11. Martin, Davor, 12. Jozafat, 13. Stanislav, Staniša, Stanko, 14. Nikola, Ivan, 15. Albert, Albe, 17. Elizabeta, Liza, 20. Feliks, Srećko, Veco, 22. Cecilija, Cilika, 23. Klement, Milivoj, Blagoje, 24. Krševan, 25. Katarina, Katica, Kata, 28. Jakov, 29. Katarina, 30. Andrija.

O. Gerard Tomo Stantić i sv. Ivan od Križa

Tko i malo prati katoličku duhovnost našeg vremena, lako će uočiti da je sv. Ivan od Križa, suradnik svete Terezije Avilske, jedan od onih duhovnih pisaca kojega danas duhovni pisci najviše proučavaju.

Po svojem učenju on je postao privlačan ne samo katoličkim krugovima, nego i pravoslavim i protestantskim piscima koji se bave duhovnošću. Spomenimo samo pokojnog patrijarha Atenagoru, pa Ramsey-a, anglikanskog primaša, iz protestanskog svijeta. Želim ovaj put priopćiti štovateljima Sluge Božjega O. Gerarda Tome Stantića da je on vrlo veliki, ne samo štovatelj sv. Ivana od Križa, nego nam je ostavio brojne zapise, u kojima iznosi učenje sv. Ivana od Križa, a sam nastoji oduševljeno slijediti učenje ovog velikog učitelja Crkve. Po toj činjenici o. Gerard je prvi, pod našim podnebljem, koji se nadahnjuje na učenju sv. Ivana od Križa. To ima svakako i povijesno značenje. Kad kod nas sv. Ivan od Križa uopće nije još bio ni poznat, jedan sin našega naroda, i to s bačkih ravnicama, piše i nadahnjuje svoj život na mislima jednog od najvećih mistika Katoličke crkve.

Istakao bih samo nekoliko stvari koje od sv. Ivana od Križa usvaja ovaj naš Sluga Božji. To je prije svega sam pojam duhovnog života. Usvaja od sv. Ivana od Križa da je duhovni život "sjedinenje duše s Bogom po ljubavi" te da se to sjedinenje s Bogom, ostvaruje kada naša volja i volja Božja postane jedna volja, to jest volja Božja. Kako bi se ostvarilo sjedinenje s Bogom, potrebno je slijediti put oslobođenja naše ljudske volje od svega što nije Bog. Na tom putu oslobođenja radi čovjek, ali još više radi Bog. Čovjek mora proći kroz takozvane "tamne noći" koje vode k oslobođenju, kada je naša volja tako slobodna da ju može zaposjesti Bog i da od dvije volje postane jedna i to Božja, da se duša sjedini s Bogom.

Evo nekoliko navoda iz zapisa našeg Sluge Božjeg koji to potvrđuju. "Tvoje je djelo", piše Sluga Božji u dijalogu s Isusom, "da se želimo s Tobom sjediniti... Tko je s Bogom sjedinjen... nestane njegove osobe i jedno s Bogom postaje ("Blago duše", 169). To se sjedinenje s Bogom ostvaruje po ljubavi: "Nek Tvoje (Bože) toliko primam, u Tvoje se utapljam, u Tvoje kao disanje i izdisanje." "Ljubav je sve ako živim za Tebe. Ljubav je zlatna vrpca koja VEŽE NAŠA SRCA sa Srcem Malog Isusa. Ako Tebe ljubim, zemlja mi je nebo" ("Razgovor s Isusom", 84).

Sjedinenje se dešava kada prihvaćamo volju Božju: "Sve je nevolja... Što nije Božja volja... Svoju volju skuhamo u Božjoj volji. No sve mora proći kroz vazmeno otajstvo i Kristovo umiranje kako bismo postali slobodni. O. Gerard to naglašava riječima: "Po krštenju se slika čisti... Da se ostvari sjedinenje, treba proći kroz trnje... I tako postat slobodnim i za 'sjedinenje' sposobnim" ("Biser mišljenja", 31). Proces čišćenja je doduše kao "tamna noć" za dušu, ali rezultat procesa "tamne noći" je sloboda od sebičnosti. Bez te slobode nema "sjedinenja s Bogom" tvrdi o. Gerard.

Sve sam ovo iznio kao u natuknicama. Smatram ipak da je dovoljno da preko o. Gerarda upoznamo nešto od učenja velikog mistika Crkve i nadahnitelja našeg Sluge Božjega, da uočimo kako je Sluga Božji Gerard Tomo Stantić svojim životom i pisanom riječju obogatio našu domaću duhovnost, povezujući nas s velikim učiteljem Crkve sv. Ivanom od Križa.

Ante Stantić, OCD

IZBOR

Koliko mi vrijeme dozvoli pratim predstavljanje stranaka na televizijskom programu. Puno se riječi čuje. Obećanja su velika.

Dobro je da čovjek ima sjećanje. Sjećanje upozorava što su neki govorili prije nekoliko godina... Mnogi obećavaju bolje dane. Svaka stranka očekuje glas baš za nju. Na slušaocima, izbornicima bit će velika odgovornost - odgovornost izbora.

Čovjek je stvoren na sliku Božju. Obdaren je slobodnom voljom. Može se opredjeljivati, mora praviti izbore. Bog poštuje čovjekov izbor. Ne želi mu biti prijatelj, saveznik na silu... Kada izraelski narod ulazi u obećanu zemlju, prorok ga upozorava da mora birati - život ili smrt, blagoslov ili prokletstvo. Život je vjernost Savezu, čuvanje Božje Riječi, a smrt je odreknuće od Boga... (usp. Pnz 30).

Abraham, veliki putnik, također je pravio izbore. Bogom blagoslovljen silno se obogatio. Pastiri njegovi i Lotovi su se svadali oko napajanja stoke. Vode nije bilo dovoljno za sve. Abraham prednost izbora daje bratiću Lotu. Kaže mu: "Odvoji se od mene! Kreneš li ti nalijevo, ja ću nadesno; ako ćeš ti nadesno, ja ću nalijevo." (Post 13,9.) Ne bi li i danas trebalo slično postupati? Osobito ako su napetosti, nerveze u zajednici velike?!

U životu se nikad ne odričem dara izbora. Kao maturant važno sam se osjećao. Sjećam se i sada upozorenja očeva: "Jesi li dobro promislio o nastavku studija?" I onda i sada mislim da je moj izbor studija teologije bio dobar.

Gospodin Isus je poštivao čovjekovu slobodu. Poštivao je izbor bližnjega. Uputio je bogatog mladića na put savršenstva. Kada on nije imao snage ostaviti bogatstvo - prihvatio je njegov izbor. I sam Isus je pravio izbore. Evandelist svjedoči da je prije izbora učenika cijelu noć proveo u molitvi. Rado je svraćao u kuću Marije, Marte i Lazara. Na Martin prigovor smireno kaže: "Marija je doista izabrala najbolji dio koji joj se neće oduzeti." (Lk 10,42)

Ponekad mi dolaze ljudi sa željama, problemima i upitnicima. Očekuju da im pomognem izabrati pravu stvar, donijeti pravu odluku. Uvijek sam oprezan pri tome. Nastojim ih čuti pažljivo. Onda pokušavam problem osvijetliti Božjom riječju, psihologijom, osobnim iskustvom. Razmislimo zajedno o mogućim rješenjima. Ali odluku, izbor uvijek prepuštam dotičnoj osobi.

Dragi su mi pjesnici. Pjevaju život. Izriču stvarnost. Enes Kišević, boem među pjesnicima, upozorava neodlučnog čovjeka koji gleda u vodu:

*"Ili prijeđi rijeku
ili teci rijekom
ne možeš biti
i rijeka i obala."*

Kršćanin je pozvan živjeti i svjedočiti u društvenoj zajednici. Ništa što se tiče boljitka, života, svakidašnjice - ne smije mu biti strano. Dok ima dvije mogućnosti - treba birati bolju.

Nije me zbunilo mnoštvo riječi u predizbornoj utrci. Razmišljam svojom glavom. Izlazim na izbore i znam kome ću dati svoj glas. A ti, štioče?

Lazar Novaković

Uređuje: Andrija Kopilović

KNJIGA O JOBUI

Drugu skupinu biblijskih knjiga Staroga zavjeta čine tzv. Mudrosne knjige. Na Istoku je općenito poznata mudrosna literatura koja u sebi čuva mudrost drevnog Istoka. Ta mudrost obučena je u razne književne vrste. Božjem narodu takva vrsta mudrosne literature nije bila strana. Veliki dio Božje poruke Staroga zavjeta upravo je obučen u mudrosnu literaturu.

Prva knjiga u seriji mudrosnih knjiga, koje se i po sadržaju i po književnoj vrsti i po obliku jako razlikuje od ostalih, jest **Knjiga o Jobu**.

• Remek djelo mudrosne književnosti

Knjiga o Jobu je remek djelo mudrosne književnosti. Ona je uz malo teksta pisanog u prozi sva pisana u stihovima. Spada u najljepše knjige svijeta. Bavi se najtežim pitanjem koje može dodirnuti čovjekov život, a to je smisao patnje nevinih. Job je čovjek legendarno bogat i izuzetno pravedan pred Bogom i ljudima. U nebeskom dijalogu Bog dopušta Sotoni da ga kuša. Job je stavljen na kušnju da se vidi hoće li ostati vjeran Gospodinu i onda kada ga zadesi sva bijeda ovoga svijeta.

• Gospod dao, Gospod oduzeo

I sad slijedi popis zala i nevolja koje pogađaju Joba. Prva kušnja je gubitak cijelokupnih dobara koje je imao. Drugi udarac je smrt djece koju je imao. No, Jobov odgovor i na gubitak dobara i na bolno izumiranje obitelji je prihvaćanje volje Božje. To on izražava jednom vrlo jakom biblijskom rečenicom: "Bog je dao, i Bog je uzeo". Job ispovijeda kako je gol došao na ovu zemlju nemajući ništa, i sve što je u životu stekao, stvorio, postigao, sve je to dar Božji. I nikakvo čudo što se, kako on kaže, gol vraća u utrobu zemlje, jer sve što je imao primio je. On ispovijeda da je Božje pravo da ono što mu je dao isto tako i uzme, pa i protiv Jobove volje. Ponovit ćemo rečenicu: Bog je dao, Bog je uzeo!

Treća kušnja koja je zadesila Joba jest strašna i odvratna bolest. Njegovo se tijelo živo raspada, zaudara i strahovito boli. On se nalazi odbačen od ljudi, maltene na smetištu. Ta kušnja kao da Jobu "daje pravo" da svoj život smatra bezvrijednim. On je čak, u svojoj boli, prokleo čas svoga začeca i svoga rođenja, jer je njegovo stanje doista bijeda koja nema premca. Pa ipak, Job i u tom stanju ostaje Bogu vjeran i pouzdaje se u njega, makar mu postavlja opravdano pitanje: "Zašto?"

• Patnja: Božja kazna ili Božja ljubav?

U takvo Jobovo stanje ulaze tri njegova prijatelja: Elifaz, Bildad i Sofar. Oni ga živog oplakuju i spočitavaju mu njegovo ponašanje. Takva patnja - po njihovoj logici - mora biti samo Božja kazna. U času kad Job odbija takvo razmišljanje te i dalje ispovijeda svoju poniznu pravednost, slijedi vrhunac knjige: dijalog između prijatelja i Joba i na kraju Joba i samoga Gospodina.

Elfaz govori s odmjerenošću koja oblikuje breme godina, ali i strogošću stečenom dugim iskustvom s ljudima. Sofar je mlad i uzvraća žestoko poput mlada čovjeka, a Bildad nastupa kao neki mudrac, držeći sredinu između druge dvojice. Sva trojica, međutim, opravdavaju svoj stav glede ovozemaljske patnje. Patnja je po njima isključivo kazna za grijeh. Job može biti pravedan "samo u svojim očima" ali ne i u očima Božjim. Njima Job suprotstavlja svoje iskustvo i ističe kako je svijet pun

Ortodokсни Židov s filakterijem - mala kutijica s ulomcima Zakona pričvršćenim na čelu u znak pokornosti Ponovljenom zakonu

nepravde. Ali, ponizno priznaje i dalje da on nije svjestan krivice koja bi zaslužila ovakvu kušnju.

Nova osoba Elihu, koji se pojavljuje, ne daje pravo ni Jobu ni njegovim prijateljima, nego pokušava opravdati Božje ponašanje. Njega prekida sam Bog i odgovara Jobu iz oluje. Taj Božji odgovor postavlja Joba pred ponizno priznanje Božje neizmjernosti i svemogućnosti. Stoga je govor o toj velikoj drami besmislen, jer je i tako čovjeku Bog nedohvatljiv u svojoj božanskoj logici. Ni Job, ni njegovi prijatelji, ni Elihu ne shvaćaju da je Bog Joba stavio na kušnju, jer ga je ljubio i jer je htio pokazati svoju milost dajući Jobu snage da sve to podnese.

Zbog svoje postojanost Job spada među vrhunske biblijske likove. Glavna je osoba ove drame i najveći junak drevnog doba. Postoji opravdan razlog vjerovati da je Job povijesna osoba koja je živjela u određeno vrijeme i da je događaj koji je u knjizi opisan samo obučen u prekrasno dramatsko, mudrosno djelo. Svakako je poruka Knjige Božji odgovor na problem patnje. Smisao patnje koji nam Bog otkriva najutješniji je za čovjeka: patnja nije kazna za grijeh. Patnja je pripuštena kušnja. Čovjek se po njoj može vinuti u daleko više sfere zrelosti nego u mekoputnom uživanju. Po takvoj zrelosti doseže on smisao ljubavi, posvećene patnjom.

• Patnja, ipak tajna

Sigurno je da patnja ostaje tajna, ali, kao što nas uči Pavao, od Boga pripuštena patnja ne može nadmašivati čovjekove sile. Jedno je sigurno: patnja ostaje tajna. Zato je čovjekova veličina u prihvaćanju patnje, u traženju mogućnosti podnošenja, a ne u jalovom ispitivanju uzroka. U patnji se čovjek podlaže Božjoj volji, svjesno je prihvaća, prožima ljubavlju i priznaje da je Bog iznad svega. To je jedini put čovjeka patnika. Nije li tako činio i Isus?! Stoga je poruka ove knjige, u krajnjoj liniji jednostavna: Problem patnje je nerješiv na razini umovanja, ali je rješiv na razini prihvaćanja i priznavanja Božje svemoći i sveznanja. Patnja je iznad naših kategorija.

Knjiga o Jobu je dramatski najljepša knjiga Starog zavjeta i za čitanje u cijelosti je zasigurno vrlo korisna.

O LJUDSKOJ SVETOSTI

Kad kažemo za nekog muža ili ženu da su osobe "svete", što pod tim razumijevamo?

Ne da je ta osoba potpuno "sveta", jer je "jedino Bog svet!"

Ne kažemo ni da je ta osoba potpuno "dobra" budući da je - kako reče sam Isus - "jedino Bog dobar!"

Pa ipak, ne ustručavamo se upotrijebiti riječi "svet" i "dobar" da bi ih pripisali nekim muževima i ženama.

Ne ustručavamo se upotrijebiti te riječi, jer u tim muževima i ženama vidimo - u njima kao pojedincima i u plodovima njihova života, u tišini njihove kontemplacije i u njihovim svakodnevnim aktivnostima - nešto što govori na tajnovit a ipak nepogrešiv način o njihovom stanju i načinu življenja koje nadilazi obične ljudske mogućnosti ovoga zemaljskog života, ove "suzne doline".

"Sveci" su nama znak: znak Božje prisutnosti i Božje stvarnosti. "Sveta" osoba je živi odgovor kršćanske zajednice na zavodljivu - koju ne smijemo nikad potcjenjivati - logiku "ovoga svijeta", "duh ovoga vijeka"!

Život "svete" osobe je znak Božje vjernosti.

"Sveci" nisu živjeli na nekom drugom svijetu već na ovom koji svi mi zajednički dijelimo, kojega svi mi dobro poznajemo i u kom zajedno trpimo.

"Sveci" su osobe koje nisu bile izuzete od nevolja, napetosti, protivljenja, pritisaka i sumnji - i valja reći - od svih zemaljskih uvjetovanosti, koje svi mi doživljavamo.

Ali "sveci" usred našeg svijeta, u istom tijelu kao i mi, ispod istog sunca, suočeni sa istim preprekama - "trče dobru trku", trče prema svetosti, prema Bogu, unatoč svim poteškoćama i borbama, kojima su i oni kao i svaki od nas podvrgnuti. Oni ipak idu naprijed, ili - a to je tajna darovane milosti - dopuštaju da budu pokrenuti prema "Jedinomu Svetom". Mi koji promatramo kako se taj silni dar prima u svoj svojoj znakovitosti i čudesnosti, i mi primamo dar gledanja kako ova ljudska stvorenja pokušavaju postići svoje spasenje strahujući, drhteći i radujući se!

To je dar koji zadivljuje! Jedno obično ljudsko biće - tjelesno, sazdan od kemijskih elemenata; ta "zemljana posuda", često u opasnostima da se razbije pod udarcima, ponekad probadana mačem boli, postaje za nas "tip" - znamen, ponavljam "znamen", sakrament, misterij, životna meditacija za sve nas!

I mi ih gledamo. Gledamo sv. Franju Asiškoga, sv. Katarinu Sijensku, sv. Augustina, i druge koje je Crkva već proglasila svetima.

Gledamo Majku Terezu u sirotinjskim četvrtima Kalkute, oca Damjana Devestera među gubavcima, oca Schwarz-a među svojom siročadi, i druge bezbrojne - koji još nisu kanonizirani sveci.

Promatramo Jozefinu Bakitha, jednostavnu redovnicu a bivšu ropkinju, Josemaria de la Belaguera osnivača "Opus Dei" i bezbroj drugih. Ne može ih se sve nabrojati!

I dok ih promatramo, čini nam se kao da u svima njima vidimo jedno lice: lice Isusa Krista!

I u susretu s tim svetim ljudima, muževima i ženama, čini se da susrećemo jedan te isti duh: Duha Svetoga! Oni su svjedočanstvo i znak za sve nas, "znak vremena", znakovi Božje stvarnosti koji nam mogu postati izvorom snage u našim čestim beznađima!

Priredio: Antun Miloš, Žednik

OBLJETNICA SMRTI S. LEOPOLDINE ČOVIĆ

U povodu 70. obljetnice smrti s. Leopoldine Čović, je 13. listopada u crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici održana sv. misa za njezino proglašenje blaženom. Sv. misu je predvodio župnik, mons. Bela Stantić. Misno slavlje je uzveličalo svečano pjevanje župskog zbora pod ravnanjem s. Bernardice Đukić.

Ispred oltara bila je postavljena slika s. Leopoldine okićena cvijećem i svijećama, pred kojom su se vjernici molili poslije svete mise.

Na početku misnog slavlja pročitana je pjesma o njenom životu i radu iz njezinog životopisa. Na kraju sv. mise župnik je s mnogobrojnim vjernicima izmolio molitvu da s. Leopoldina bude proglašena blaženom.

S. Leopoldina Čović rodila se u Subotici, u brojnoj obitelji, 1901. godine. 1919. g. pošla je u samostan sestara Milosrdnica u Zagreb gdje je uzorno živjela 7 godina. Umrkla je na glasu svetosti 11. listopada 1926. godine.

Molimo Gospodina da po zagovoru s. Leopoldine Čović i danas pozove mlade da velikodušno prihvate duhovno zvanje i nesebično služe Bogu i bližnjemu u redovničkom staležu kao što je to ona činila.

Željka

S. Leopoldina poslije polaganja privremenih zavjeta

MOLITVA

Otkupitelju i Gospodine naš Isuse Kriste, koji si se udostojao udijeliti svojoj službenici Leopoldini milost da je mogla za tebe trpjeti i raditi, molimo te, ako je tvoja sveta volja, da je i proslaviš, udjelivši nam milost... koju molimo od tvoga preljubeznog srca. Amen.

DANAŠNJI SVIJET TREBA SVECE

Današnji svijet treba svece koji će svojom bliskom povezanošću s Bogom očitovati njegovu nazočnost i tako pokazati put onima koji ga traže.

Krivovjerje i magija privlače veliki broj ljudi, koji traže jednostavne odgovore na kompleksne probleme ljudske egzistencije. Čini se da je današnje vrijeme više vrijeme velikih znanstvenih i tehničkih otkrića, nego li vrijeme svetaca. Ali, ako se čovjek ne orijentira prema Kristu, ostat će sva čovjekova dostignuća bez vrijednosti, a mogu postati i pogibeljna. Potrebno je živjeti sveto u svakidašnjici, jer svetost je ona sila koja može preobraziti svijet.

/Papa u Mariboru/

Subotica

NOVI APOSTOLSKI NUNCIJ U SUBOTICI**- Svečano proslavljena Zaštitnica grada -**

U utorak, 15. listopada u subotičkoj katedrali-bazilici svečano je proslavljena svetkovina sv. Terezije Avilske, koja je zaštitnica katedrale i grada Subotice. Vjernici Subotice osobito su ponosni što u grbu svog grada imaju lik Blažene djevice Marije i lik svoje zaštitnice sv. Terezije.

Koncelebriranu sv. misu u 18 sati predvodio je novi apostolski nuncij u SRJ nadbiskup mons. Santos Abril y Castello. Bio je to njegov prvi posjet Subotičkoj biskupiji. Na početku Euharistije gosta je pozdravio domaći biskup mons. Ivan Pénzes. On je u svom pozdravu među ostalim rekao: "Danas kad slavimo zaštitnicu ove naše katedrale i cijeloga grada, neka je blagoslovljeno ovo naše zajedništvo da veze i suradnja sa Sv. Stolicom i sa Sv. Ocem preko Vas budu uspješni i blagoslovljeni! Kličem Vam dobro došli!"

Nakon biskupovog pozdrava mladi u bunjevačkoj i mađarskoj narodnoj nošnji pozdravili su Nuncija i darovali mu cvijeće.

Želio bih da me prihvatite kao onog koji je došao u ime Sv. Oca

Pozdravljajući svog domaćina biskupa Pénzesa, tridesetak svećenika koncelebriranih, i mnoštvo okupljenog naroda Božjega, Nuncij je rekao: "Žao mi je što Vas ne mogu pozdraviti na Vašim jezicima - hrvatski i mađarski - ali vjerujte da mi srce govori s posebnim raspoloženjem... Presretan sam da mogu danas slaviti s Vama zaštitnicu Vaše katedrale i Vašega grada. Želim Vam reći nešto što me je jako obradovalo: Kad sam saznao da me je Sv. Otac imenovao nuncijem u ovoj zemlji, pogledao sam u statistički godišnjak i bio sam jako radostan kad sam utvrdio da je u ovoj zemlji i Subotička biskupija koja ima tako veliki broj vjernika katolika, dakle moje subraće. Želio bih da me prihvatite kao onoga koji je došao u ime Sv. Oca i koji cijeni vašu kulturu, sve ono lijepo i dobro što imate - bez obzira na narod kojemu pripadate i jezik kojim govorite. Stoga sam bio izuzetno sretan što me je Vaš biskup pozvao proslaviti ovaj blagdan s vama. Želio bih da moja prva riječ bude ohrabrenje svima vama da ustrajete na svom vjerničkom životnom putu i budete dobri sinovi i kćeri svete Crkve. Zato s tim osjećajem, pozdravljajući Vas ovdje okupljene želim pozdraviti i sve obitelji, osobito bolesnike i djecu i mlade koji su mi u ovom buketu cvijeća prenijeli pozdrave sviju; sve želim pozdraviti i ohrabriti. Posebno mi je drago što s Vama danas - jer je i meni, kao i sv. Tereziji domovina Španjolska - mogu proslaviti ovaj blagdan i prenijeti Vam nešto iz svog osobnog iskustva, od onoga što sam doživio u svojim čestim posjetima Akvili, mjestu

gdje je živjela Vaša zaštitnica. Želio bih Vam prenijeti dio one velike osobnosti kojom je sv. Terezija zračila i zrači za cijelu Crkvu. U ovoj sv. misi molit ću zajedno s Vama za vašeg biskupa, svećenike, redovnike, redovnice i cijeli narod Božji. Molit ćemo i za sve one koji s nama zajedno žive. Molit ćemo i za one koji vode ovu zemlju da je uvijek vode u miru i napretku za zajednički život, za bolji suživot..."

Sve predati u Božje ruke

Prigodnu homiliju na hrvatskom i mađarskom jeziku održao je biskup domaćin. On je u svojoj homiliji istakao nekoliko događaja iz života sv. Terezije koji očituju sav žar njezine dobrote i ljubavi, te silnog pouzdanja u Gospodina. "Božja providnost nam pokazuje put preko jedne žene, jednostavne redovnice i ona postaje učiteljica Crkve. Shvatimo, braćo i sestre, i mi krenimo putem pouzdanja i predanja u Božje ruke, kao što je činila sv. Terezija, i onda će nam sigurno sve ići bolje i bolje", rekao je biskup na koncu svoje homilije.

Brzjav Svetom Ocu

A preuzvišeni Nuncij je na kraju sv. mise izrazio svoju radost što je mogao biti s nama. Rekao je: "U ovoj sv. misi molio sam za vas, molio sa s vama za sve ono što nosite u svojim srcima, što proživljavate u svojim obiteljima, i radosti i boli. Molio sam i za cijelu vašu biskupiju. Ali, molio sam i zajedno s vama i za našeg Pastira, Ivana Pavla II. koji sutra slavi 18. obljetnicu svog izbora za nasljednika sv. Petra." Zatim je rekao da je on u ime svih biskupa Jugoslavije i svih vjernika ove zemlje, poslao brzjav Sv. Ocu u kojem je izražena sva naša pažnja i ljubav i najbolje želje za ozdravljenje, da se što prije vrati odgovornoj dužnosti koja mu je povjerena. Na kraju je obavijestio sve prisutne da Sv. Otac sutra izlazi iz bolnice, iz tzv. "Trećeg Vatikana". Naime, Papa je rekao u svom podnevnom obraćanju vjernika u nedjelju s prozora bolnice, da je vrijeme da se vrati u Vatikan broj jedan, jer je Vatikan broj dva Castelgandolfo (Papin ljetnikovac u blizini Rima), a Vatikan broj tri je eto, bolnica, u kojoj je bio sad već šesti put. Zatim je sve pozvao na daljnju molitvu za Sv. Oca kojemu je povjerena briga za cijelu Crkvu Kristovu, ali je sve potaknuo da budu povezani i s biskupom ove biskupije u poslušnosti i poštovanju.

Na kraju je Nuncij u zajedništvu s biskupom Pénzesom podijelio blagoslov u ime Sv. Oca., jer Sv. Otac opunomoćuje sve nuncije da u njegovo ime podjeljuju blagoslov vjernicima u državama u kojima su predstavnici Sv. Stolice.

Pod misom su pjevali katedralni zborovi "Albe Vidaković" i "Sv. Terezija", kojima je ravnao mons. Miocs Jožef, a za orguljama je bila s. Mirjam Pandžić.

Nuncij i biskup domaćin podjeljuju blagoslov

Zajedništvo svećenika s biskupom - temelj svake Crkve

Za vrijeme večere Nuncij je još jednom zahvalio g. Biskupu što ga je pozvao na ovo slavlje. Izrazio je radost što je mogao boraviti

u biskupiji koja je najveća u Jugoslaviji i po tome i najznačajnija u ovoj zemlji. Nuncij je, također, izrazio radost što svećenici ove biskupije žive u uzajamnom zajedništvu i u zajedništvu sa svojim biskupom, jer je to zajedništvo - kako su učili sveti oci - temelj svake Crkve, pa i ove. I zato je potaknuo prisutne svećenike da to zajedništvo i dalje njeguju.

Zajedništvo s biskupima, svećenicima i vjernicima - ispred diplomacije

Nuncij je obećao da će se rado odazvati pozivu i na druga veća slavlja u ovoj biskupiji, jer želi biti u zajedništvu s biskupima, svećenicima i vjernicima. "Diplomatsku službu, koja mi je povjerena, shvaćam prije svega kao poziv i poslanje da, po nalogu Sv. Oca, u zemlji u kojoj sam imenovan predstavnikom Sv. Stolice, učvršćujem i ohrabrujem u vjeri braću i sestre u Kristu", rekao je g. Nuncij odgovarajući na zdravicu biskupa domaćina.

U domu za stare i bolesne svećenike

Prije svete mise preuzvišeni Nuncij posjetio je stare i bolesne svećenike u svećeničkom domu "Josephinum". U susretu s njima istakao je vrijednost i važnost njihove patnje i osamljenosti za dobrobit jedne biskupije, te im podijelio Božji blagoslov u ime Sv. Oca.

Radost, jednostavnost, asketski život i dobrota novog Nuncija bili su doista divno svjedočenje ljubavi jednog istinskog Pastira prema svome stadi.

Andrija Aničić

Radost na licu - znak dobrog Pastira

Subotica

NOVI NUNCIJ U SJEMENIŠTU "PAULINUM"

U utorak 15.10. na blagdan sv. Terezije Avilske sjemenište "Paulinum" je posjetio novi nuncij iz Beograda, mons. Abril Santos. Bilo mu je veoma drago što je u svojoj prvoj posjeti Subotici mogao prvo posjetiti nas sjemeništare, jer kako je rekao, u nama vidi budućnost Crkve. Gospodin rektor je prvo uputio dobrodošlicu Nunciju i iznio glavne karakteristike o radu našeg sjemeništa.

Nakon toga nam je Nuncij uputio nekoliko riječi ohrabrenja i potakao nas na ustrajnost u našem svetom pozivu. Objasnio je našu ulogu u budućnosti Crkve. Istakao je važnost ovog vremena u sjemeništu, naglasivši da ga moramo što bolje iskoristiti za našu naobrazbu i duhovni život, kako bi se Crkva u sljedećem stoljeću gradila na čvrstim temeljima. Istakao je da mu je, kao novom nunciju, jedna od najvažnijih zadaća briga o sjemeništarcima, bogoslovima i svim mladima. Preporučio nam je velikodušnost i ljubav prema drugima, kao jedini put da uspijemo u svom budućem pastirskom radu. S velikim zadovoljstvom nam je prenio poruku Pape Ivana Pavla II koja glasi: "Budućnost jednog sjemeništara ne može biti neisplativa." Pri odlasku nam je podijelio blagoslov Svetog Oca, a nakon toga smo naš susret i fotografijom potvrdili. Njegov vedri osmeh na licu je ostavio u našim srcima duboki trag.

Ivica I.R.

ULJUDNOST

Pojedinačno posmatrane ljudske kreposti su naizgled beznačajne, ali je zato svaka od njih jedan od kamenčića u mozaiku ličnosti čovjeka, pa je tako mozaik potpuniji i ljepši čim je više kamenčića u njemu.

Uljudnost je jedna od kreposti koja se u odnosu čovjeka prema drugome odmah primjećuje, ne zahtijeva veći napor da se ispolji, pogotovu ako je ona u njega duboko usađena i ako je odgojem od malih nogu upućen da s njom treba živjeti. Naši su preci imali nepisana načela po kojima su živjeli, proistekla su iz Deset Božjih zapovijedi, a iz tih načela potiču i kreposti koje su ih krasile. Prenosili su ih sa koljena na koljeno. Odobravali su nečije ponašanje jednostavnim riječima: "Tako je red!" ili ako ga nisu odobravali rekli su: "Taj ne zna reda!" Njihova osnova uljudnosti zasnivala se na tome da se svako prema drugome ophodi onako, kako želi da se drugi ophodi prema njemu. Evo nekih primjera za to: kada bi se netko izvan naselja vozio zapregom i usput sreo pješaka, obavezno je zastao i ponudio se: "Faljen Isus! Očeta da vas ponese?", a na pješaku je bilo da odluči hoće li prihvatiti poziv. Ili kada su međusobno razgovarali "nije bio red" sagovornika prekinuti u govoru. "Nije bio red sresti nekoga na putu ili ulici a ne pozdraviti ga ili otpozdraviti na pozdrav, jer je svaki čovjek to zaslužio, zato jer je čovjek, itd. - primjera je na pretek.

I danas se pokazuje ova krepost, ali je istina da je jako propredena u odnosu na vrijeme naših predaka, na prije pedesetak i više godina.

Danas brže živimo, za vrlo kratko vrijeme savladujemo velika prostranstva udobnim prevoznim sredstvima; munjevitom brzinom saznajemo najnovije vijesti iz svih krajeva svijeta; obrazovaniji smo... Međutim, često smo svjedoci da netko u velikoj žurbi ili gužvi određuje svoja "pravila" ponašanja neuljudnošću, ali zato nebi podnio da se drugi prema njemu tako ophodi. U ovakvim ili sličnim prilikama bilo bi poželjno ispoljavanje uljudnosti. Naši su preci u ovom pogledu bili u prednosti, živjeli su sporije, zato smirenije, nisu bili izlagani stresnim situacijama u kojima se današnji čovjek često nađe. Smirenost je osnova odmjerenom ponašanju, kojim se nisu suprotstavljali jedni drugima, pa tako nisu ni izazivali sukobe, oni su se toga klonili. U odnosu na nas danas naši su preci bili duhovno jači, pa su sa lakoćom, u suživotu podnosili različitosti, podnosili su jedni druge, a za to je nužna i uljudnost.

Uljudnost naši preci nisu pokazivali samo u vanjskom svijetu, već su je pokazivali i u svojim obiteljima, gdje je nekiputa teško uljudnošću odgovoriti na izazovno ponašanje starih ili djece. Uljudnost su pokazivali baš u takvim prilikama doprinoseći tako smirenosti u obitelji, jačajući njezinu jedinstvenost. Ovo je imalo velikog značaja na oblikovanje ličnosti djece, koja je uljudnost počela upoznavati od malih nogu i sa njom se saživljavati.

Ovu krepost u sebi trebaju imati kršćani, a kako su naši preci živjeli dubokim vjerskim životom, uljudnost im je bila sastavni dio svakodnevice. Danas smo okruženi mnoštvom nevjernika i onih u koje uljudnost nije "utkana", a to se itekako primjećuje u cijelom društvu. Nažalost, ni današnji način obrazovanja a ni mnogi drugi ne potiču na ovu krepost, pa se ona tako gubi iz svakodnevnog života, a to teško pada svima koji žive krepost uljudnosti!

A.S.

ZU DUH - ĐAVAO

Svaki dan u "Očenašu" molimo: "Nego, oslobodi nas od zla!" Tako nas je Gospodin učio moliti (KKC 2850). Ali od kojega zla želimo biti oslobođeni? Iza molitve "Očenaša" u Rimskom misalu molimo: "Izbavi nas Gospodine od svih zala..." Ta molba sadržava sva zla (nevolje) koje nas mogu pogoditi, kako tjelesne nevolje tako i duševne. Zato Crkva moli: "Od kuge, glada i rata, oslobodi nas Gospodine!" Ali i: "Od svakoga grijeha, oslobodi nas Gospodine!" (Litanije Svih svetih).

Međutim, makar da se u Očenašu o svim ovim zlima radilo, ipak se ne radi u prvom redu o "zlu" nego o "Zlom". Zato Katekizam veli: "U ovoj molbi 'zli' nije neko apstraktno zlo, nego označava osobu, zlog duha, sotonu, anđela koji se protivi Bogu. Đavo (diabolos) stavlja sebe nasuprot Božjem naumu i Kristovu djelu spasenja (KKC 2851). Stoga, dok molimo da budemo oslobođeni od svih zala, sadašnjih, prošlih i budućih, mi molimo da budemo oslobođeni od Zloga koji je tvorac i podstrekač svih zala. Zato Isus moli Oca: "Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih očuvaš od Zloga" (Iv 17,15).

Nigdje tako jasno ne dolazi na vidjelo tko je đavo kao ondje gdje se Isus pojavljuje. Sotona je triput napastovao Isusa, Sina čovječjega, tražeći da iskuša njegovo sinovsko držanje prema Bogu. Đavao je već na početku svijeta kušao naše praroditelje kojima je najprije šaptao na uho, zatim utjecao na srce i napokon na čin; "Ako budete jeli od ovoga stabla, bit ćete kao Bog" tj. neće vam trebati Bog, već ćete sami određivati što je dobro a što je zlo! (Post 3,4). Napastovao je i Izraela u pustinji, a sada i samoga Krista, pomazanika Božjeg: "Ako si Sin Božji...", napasnik hoće unatoč sinovstvu Božjem Isusa pokolebati. Međutim, Isus napade davolske odbija: "Odlazi od mene, Sotono!" (Lk 4,13), i napasnik se morao povući "do druge prilike". Evangelisti ističu spasenjski smisao toga otajstvenog događaja s Isusom u pustinji. Kao "novi Adam", Isus ostaje vjeran dok je prvi Adam popustio napasti. Isus ispunjava poziv dan Izabranom narodu. Nasuprot Izraelcima koji su nekoć Boga iskušavali tijekom 40 godišnjeg boravka u pustinji (Ps 95,10), Krist se objavljuje kao Sluga u svemu poslušan božanskoj volji. Tako je Isus pobijedio đavla. On je "svezao jakog", On koji je u svemu bio iskušavan kao i mi, osim u grijehu (Hebr 4,15). Crkva se svake godine četrdesetdnevnom korizmom sjeđinjuje s Isusovim otajstvom u pustinji - kako bi Isusovim primjerom nadvladala zlo i Zloga poput istinskog izabranog naroda Božjeg. Jer, đavao je potpuno nemoćan protiv "ljubljenoga i poslušnog Sina" (Preobraženje).

Tako Isus posvjedočuje i ekzorcizmima (istjerivanjem đavla) da je s njim zaista započelo "kraljevstvo Božje", te da je s njim već sada moć Sotone savladana: "Ako ja izgonim đavle Duhom Božjim, onda je kraljevstvo Božje zaista došlo k vama" (Mt 12,28; KKC 550).

Iako je Isus činio čudesa da bi učvrstio vjeru u onima koji mu se obraćaju, On dakako nije došao da ukloni sa zemlje sva zla (Lk 12,13), nego da ljude oslobodi od najgorega ropstva - grijeha (Iv 8,34), koji ljude odvraća od njihovog poziva da budu djeca Božja i koji je uzrok svih ljudskih porobljenja.

Isusovi ekzorcizmi (izgoni demona) oslobađaju ljude od davolskih mučenja (Lk 8,26). Oni unaprijed označuju veliku pobjedu Isusovu nad "knezom ovoga svijeta" (Iv 12,31). Kraljevstvo će Božje biti konačno uspostavljeno križem Kristovim, onda "kad Bog zavlada s drveta!" (Heman: Vexilla Regis).

Tko je dakle taj "jaki" koga je Isus zauzdao i stavio u lance? (Mk 3,27). Sveto pismo kao i Predaja gledaju na to biće kao na propalog anđela i nazivaju ga đavlom ili sotonom. Crkva uči da je on bio stvoren od Boga kao dobar anđeo i da je postao zao - sam od sebe (KKC 391). Gospodin Isus ga je nazvao "ocem laži": "On bijaše lažac i otac laži, čovjekoubojica od početka" (Iv 8,44). "Sotona je veliki zvodnik svega svijeta. Po njemu su "grieh i smrt ušli u svijet" (Rimski misal), a s njegovim konačnim porazom sve će stvorenje biti "oslobođeno od grijeha i smrti vječne" (Isto).

Nijekati tu stvarnost "oca laži" pa od toga stvarati neku anonimnu, mitsku "moć zla", nije samo naivno već graniči sa zasljepnošću-kad se promatra bezdan zla koji se otvorio pred ljudima našega stoljeća. To dramatično stanje svijeta, koji "leži pod vlašću zloga" (Iv 5,19), čini od ljudskog života pravi pakao i zahtijeva neprestanu borbu: "Svu ljudsku povijest prožimlje teška borba protiv moći Zloga. Ta je borba započela već na početku svijeta, a trajat će - po riječi Gospodnjoj - do posljednjeg dana. Ubačen u tu borbu, čovjek se mora neprestano boriti, da pobijedi dobro. I jedino uz velike napore i pomoć Božje milosti može čovjek postići svoje unutarnje jedinstvo" (II Vat. sabor, RN 37).

Pa ipak, moć sotone nije beskrajna i neograničena jer je on također samo stvorenje, doduše moćno, jer je čisti duh, ali ipak samo stvorenje. On ne može spriječiti izgradnju kraljevstva Božjeg. On može samo ometati i donositi loše duhovne i posredne posljedice, ali i psihičke štete svakom ljudskom biću, kao i svakom društvu. Bog doduše dopušta demonsko djelovanje, i to je velika tajna naše vjere, ali tko se pouzdaje u Boga ne boji se đavla: "Ako je Bog za nas, tko će protiv nas" (Rim 8,34). "Mi znamo da Bog onima koji ga ljube sve izvodi na dobro" (Rim 8,28) jer mi vjerujemo "da se među nama pojavio Sin Božji da uništi djela davolska" (1 Iv 3,8).

Antun Miloš, Žednik

**"PAS, BIJESNI PAS JE ĐAVAO,
ALI NA LANCU:
GRIZE SAMO ONOGA
KOJI MU SE PRIBLIŽI!"**

(Aurelije Augustin)

Vatikan

PAPA NA OPERACIJI

U proteklih osamnaest godina svoga djelovanja papa Ivan Pavao II. bio je šest puta operiran. Najteža operacija je bila ona prva nakon atentata u prvim godinama pontifikata. Sveti Otac se početkom mjeseca listopada podvrgao operaciji slijepog crijeva u poznatoj rimskoj klinici Agostina Gemelija. U posljednje vrijeme Papa je imao kroničnu upalu slijepog crijeva i zato se ono moralo ukloniti kirurškim zahvatom. Ovakve operacije obično su bezazlene, ali budući da je Papa već u poodmakloj dobi za takav organizam svaki kirurški zahvat je neizvjestan.

Za vrijeme Papinog boravka u bolnici uz njega je molitvom bilo mnoštvo vjernika svijeta. Oporavak je bio izuzetno brz i uspješan. Papa se vratio iz klinike nakon desetak dana. Liječnici koji su sudjelovali kod operacije potvrdili su da je Papino zdravstveno stanje dobro te da će "Njegova služba još dugo trajati". Tim dobrim dijagnozama opovrgnuta su mišljanja nekih novinara koji su tvrdili da Papa boluje od neke ozbiljnije bolesti.

Toronto

**MEĐUNARODNI I MEĐUKRŠĆANSKI
BIBLIJSKI SUSRET**

U Torontu je krajem rujna i početkom listopada održano jubilarno zborovanje Sjedinjenih biblijskih društava. Na ovom značajnom susretu pribivalo je nekoliko stotina poznatih bibličara iz velikog broja zemalja sa svih pet kontinenata. Ovo međunarodno udruženje ima svoje sjedište u Londonu i ono koordinira rad svih većih ili manjih nacionalnih biblijskih društava. Katolička crkva sudjeluje u ovom udruženju biblijskih društava oko dvadeset godina. Sjedinjeno biblijsko društvo osnovano je prije pedeset godina. Ovom skupu bibličara svoje pozdravno pismo uputio je i papa Ivan Pavao II.

Vatikan

**PAPINA BRIGA ZA
SIROMAŠNE I BIJEDNE**

Ujedinjeni Narodi proglasili su ovu godinu međunarodnom godinom ukla-
njanja bijede i siromaštva. Svake se godine 17. listopada obilježava kao Dan borbe protiv siromaštva.

U svijetu je sve veći broj siromaha. Svake godine u svijetu ima 20 milijuna više siromaha i predviđa se da bi ih u narednom tisućljeću u svijetu moglo biti više od dvije milijarde. Ova činjenica mora ozbiljno zabrinuti sve ljude svijeta. Malo nam vrijedi sam napredak ako je u svijetu sve više gladnih i bijednih. Najveći uzroci siromaštva u svijetu su mnogobrojni ratni sukobi.

Papa je povodom međunarodnog Dana borbe protiv siromaštva uputio preko svog državnog tajnika kardinala Sodana poruku u kojoj naglašava da Crkva mora voditi brigu o svim ljudima svijeta, a na osobit način mora se posvetiti siromašnima i patnicima jer je u njima Krist najviše potreban ljudske pomoći.

Bol

**MISA ZAHVALNICA
SARAJEVSKIH
BOGOSLOVA**

Proteklih ratnih godina bogoslovi sarajevske bogoslovije morali su napustiti svoj voljeni grad i preseliti se u sigurnije mjesto gdje bi mogli nastaviti svoj studij. U pomoć napaćenoj bosanskoj Crkvi priskočili su oci dominikanci koji su im ustupili svoj veliki samostan u Bolu na otoku Braču. Proteklih nekoliko ratnih godina bogoslovi su proveli u mirnom gradiću pripremajući se za poziv na koji su pozvani. Svečanu misu zahvalnicu služio je sarajevski kardinal Vinko Puljić u samostanskoj crkvi. Misi zahvalnici pribivali su bogoslovi i profesori bogoslovije iz Sarajeva. Tako je ova visoka crkvena odgojna i znanstvena ustanova završila svoje prognaničke dane i vratila se u svoj voljeni grad.

Vatikan

**18. OBLJETNICA
IZBORA ZA
PAPU IVANA II.**

Dne 17. listopada papa Ivan Pavao II. izabran je za Petrova nasljednika prije 18 godina. Papa je želio ovu svoju obljetnicu izbora proslaviti zajedno sa 50. obljetnicom svoga svećeničkog redjenja. Papa Ivan Pavao II. ređen je za svećenika na svetkovinu Svih svetih. Ovaj svoj jubilej Papa želi proslaviti sa svim svećenicima koji su ređeni iste godine.

Zagreb

SUSRET FRANJEVAČKIH PROVINCIJALA

U Zagrebu je u prostorijama samostana hercegovačkih franjevaca od 9. do 11. listopada održan susret franjevačkih provincijala srednje Europe. Među provincije srednje Europe ubrajaju se Južnoslavenska i Zapadnoslavenska konferencija. Ovakav susret franjevačkih provincijala bilo je nemoguće održavati u uvjetima komunističke vladavine u proteklih pedeset godina.

Na radnom sastanku provincijalnog susreta bilo je riječi o perspektivama i poteškoćama s kojima se susreću franjeveći pojedinih provincija. Razgovaralo se i o generalnom kapitolu koji će biti održan u skoroj budućnosti u Rimu. Bivši provincijal franjevačke provincije Sv. Jeronima dr. Mirko Mataušić imao je izlaganje o stanju u Hrvatskoj.

Đakovo

CARITAS VINCIT - LJUBAV POBJEĐUJE**Zaređen pomoćni biskup đakovački i srijemski
mons. Đuro Gašparović**

Novoimenovanoga đakovačkoga i srijemskog pomoćnog biskupa Đuru Gašparovića na svečanoj misi u đakovačkoj katedrali-bazilici zaređili su za biskupa u subotu 5. listopada zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić te suzareditelji đakovačko-srijemski biskup Ćiril Kos i biskup koadjutor Marin Srakić u nazočnosti dvadeset nadbiskupa i biskupa, 200 svećenika i velikog broja vjernika, najvećim dijelom iz Golubinaca u Srijemu - rodnog mjesta novo-zaređenoga biskupa.

Snimio: N. Pintarić

Na svečanoj misi redjenja bili su nazočni i vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giulio Einaudi, a također i subotički biskup mons. Péñzes, te kotorski biskup mons. Janjić.

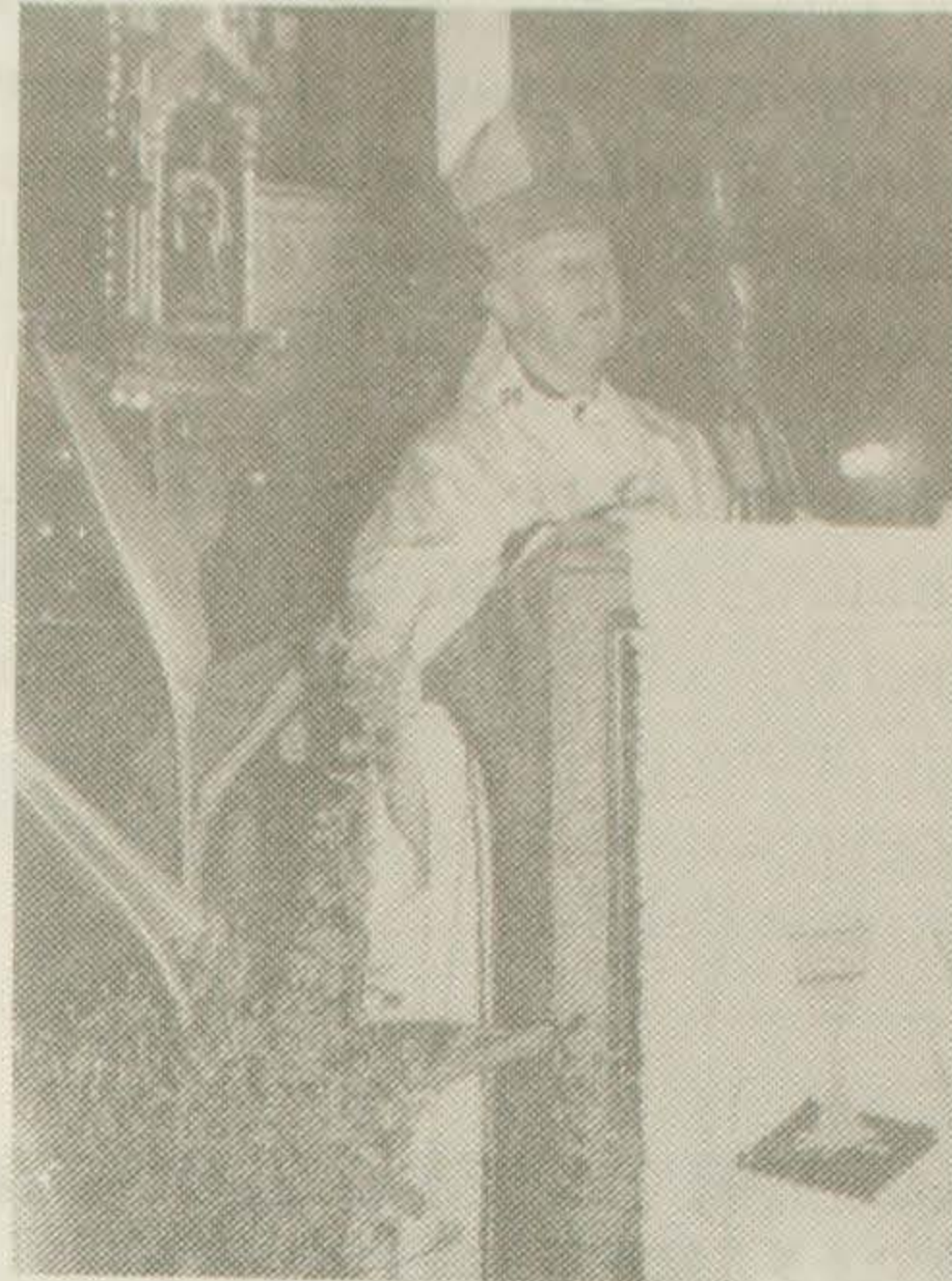
Novozaređenoga biskupa je u ime svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije pozdravio župnik župe sv. Jurja u Golubincima Jozo Duspara. On je u svom pozdravu, među ostalim rekao: "Izabrali ste za svoje geslo 'Caritas vincit' - Ljubav pobjeđuje. Zaista pravo geslo za ovo vrijeme. Imat ćete potporu svih svećenika, osobito prognanika i ugroženih, koji su se u zadnje vrijeme na poseban način dokazali u ljubavi živjeti sa svojim narodom i za njega. Nisu ga ostavljali ni jednoga trenutka, iako je bilo veoma teško. Vjernici to znaju i cijene!"

Pozdravljajući okupljene vjernike, biskup Gašparović je rekao: "U vama pozdravljam cijelu Crkvu đakovačku i srijemsku. Crkvu proslavljanu po natopljenoj krvi prvih kršćanskih mučenika Dimitrija, Poliona, Euzebija, Anastazija i mnogih drugih poznatih i nepoznatih svjedoka naših dana. Posebno pozdravljam vas, ranjene, ucviljene, prognane i izbjegle, vaše obitelji ovdje i po svijetu, vaše malene i bolesne. Pozdravljam Crkvu koja i u muci prošloga vremena bijaše oprana krvlju naših najdražih. Njihovi mnogi neznani i još svježiji grobovi ne prizivaju osvetu i kletvu nego krotko i odvažno životom ispisuju Kristovu nesebičnost kao geslo života da 'veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje'. Oni nas obvezuju da živimo dostojno čovjeka štiteći donostojanstvo svakoga, mladoga i staroga, nerodenog i teško bolesnog, brata po vjeri i stranca. Za njih i s njima i mi molimo neka ljubav pobijedi sve razdore, zakopa sva neprijateljstva, uništi tamu mržnje i rata, i uvede nas u svjetlo uskrsloga Gospodina". /GK/

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

**1. IZVANREDNA DAROVITOST
TEREZIJE IZ LISIEUXA**

Poznato je našoj katoličkoj javnosti, da je 30. rujna 1996. u Katoličkoj crkvi otvorena Jubilara 100. obljetnica smrti sv. Terezije od Djeteta Isusa, koja će trajati do 30. rujna 1997. Tom prigodom Biskupske konferencije pojedinih naroda, među njima i HBK, poslale su Papi molbu da sv. Otac razmotri mogućnost proglašenja "Naučiteljicom Crkve" ove svete iz Lisieuxa. Hoće li to Papa učiniti, vidjet ćemo.

Nadbiskup Perko u karmelicanskoj crkvi u Somboru otvara godinu sv. male Terezije za Subotičku biskupiju

oprazdanost mogućnosti proglašenja Terezije "naučiteljicom Crkve", jer Tereziju smatraju "čipkastom sveticom", primamljivog smiješka na njezinim usnama. S takvom slikom o Maloj Tereziji mire se samo oni kojima je u prvom planu sentimentalnost, koja isključuje napor i zahtjev "uskog puta koji vodi u kraljevstvo nebesko" (usp. Lk 9,23-25), te nošenje svakidašnjeg križa, kako bi se doprlo do istinske svetosti. Na taj način Terezija se čini kao idealna moderna svetica koja sipa "kišu ruža" na mnoštvo vjernika mlakih i nestalnih, zaokupljeni samima sobom, uvjerenih da Bog na koncu treba dati sve i oprostiti sve bez ijednog znaka obraćenja i mučeništva koje uključuje radikalnu evandeosku metanoju. No to nije tako i Terezija ne naučava tako.

S pravom možemo reći, da je u kršćanskim životopisima Terezija iz Lisieuxa imala izuzetnu zaslugu otkrića "Malog puta" u kojem je prikazala nauku "duhovnog djetinjstva", kako ju je ona zamislila, prakticirala i naučavala u gotovo nepoznatim terminima teološke tradicije svojega doba. U toj nauci, kaže papa Benedikt XV, "nalazi se tajna svetosti" i po njoj, prema papi Piju XI, Terezija je postala za sve nas "Božja riječ koja otkriva u čemu se sastoji savršenost na koju smo pozvani ... Draž koju ona uči, toliko je snažna da podsjeća na samog Isusa u Galileji". Terezija se čini kao "slatko očitovanje ljubavi Božje... To je kao utjelovljenje te ljubavi koja ima nešto uvjerljivo privlačno, dragocjeno", kaže Pijo XI. Kardinal Piacelli, budući papa Pijo XII izjavio je: "Iznad svega, po svojem duhovnom djetinjstvu, kojim Terezija svijetli, osvaja tolike duše ... Učenjaci svetoga Pisma u njezinoj školi ponovno postaju učenici".

Sadašnji je papa Ivan Pavao II, kada je 2. lipnja 1980. pohodio Francusku i Lisieux, izjavio: "Mali put, jest put svetog djetinjstva. Na tom putu ima nešto jedinstvenoga. To je genij sv. Terezije iz Lisieuxa. U isto vrijeme, to je potvrda i obnova temeljne istine i sveopća evandeoska poruka, da je Bog naš Otac, a mi smo njegova djeca. Ta sveopća istina, koja postoji, ta stvarnost, ponovno je otkrivena unutarnjim iskustvom njezina srca i zaokružena čitavim njezinim životom, koji je trajao samo 24 godine".

Dakle, pape: Benedikt XV, Pijo XI, Pijo XII, Pavao VI, te Ivan Pavao II, vrlo pozitivno govore i preporučuju Terezijinu nauku "malog puta duhovnog djetinjstva".

Mato Miloš, OCD

Bač

VESELA "ŠOKADIJA" U ČAST JUBILARCA - DR. MARINA ŠEMUDVARCA

Nakon što je ljetos proslavio svoju dijamantnu misu u župi sv. Roka u Subotici u kojoj je proveo dvadesetak godina kao župnik, danas u nedjelju 20. listopada, dr. Šemudvarac proslavio je svoju dijamantnu misu - 60. obljetnicu svećeništva i u svom rodnom Baču. Za ovu zgodu vjernici župe sv. Pavla svečano su uresili svoju crkvu "šokačkim ponjavama", a još ljepši ukras crkve i ovoga slavlja bilo je pedesetak djece i mladih u prekrasnim, živopisnim šokačkim narodnim nošnjama.

Davno ste otišli, pa ipak ostaste naš

Na početku sv. mise jubilarca je u ime svih Bačlija pozdravila djevojka u narodnoj nošnji, koja je među ostalim rekla: "Pozdravljamo Vas usred Vašega rodnog Bača, pod svodovima naše župne crkve, gdje Vam je ostalo djetinjstvo, kuda ste u mladosti rado dolazili. U njemu Vam je rodni dom, u njemu su grobovi Vaših predaka, u njemu su ostaci Vaših korijena.

Jubilarac među najmlađim Šokcima

Davno ste otišli, pa ipak ostaste naš.

Želimo Vam danas reći: Hvala!

Ponosni smo na Vas. Vaše ime proslavlja Vaš i naš Bač!

Hvala za 60 godina ustrajnog svećeničkog života i rada na njivi Gospodnjoj, na širenju evanđelja i posvećivanju naše mladeži. Uvjereni smo da će sve to biti upisano zlatnim slovima u knjizi Vašega života.

Mi, mladi naraštaj Bača, slušali smo od starijih o velikom i sretnom događaju koji se zbio prije 60 godina u istoj ovoj crkvi.

Još uvijek gordo stoje naši zvonici; još nas zvona Vašeg djetinjstva pozivaju u te bačke svete hramove. Još gori vječno svjetlo pred našim tabernakulima, kao u ono davno vrijeme, kad ste nam kao mlad svećenik preko ljeta često služili nedjeljnu svetu misu i bili s nama. Trudit ćemo se sačuvati to vječno svjetlo i zvuke naših zvona za nova pokoljenja. Još nas ima! Uzdamo se u Božju pomoć i vjerujemo da će nas i u budućnosti biti.

Ponosni smo da ste biljka koja je nikla upravo na tlu Bača. Biljka koja je tako obilati plod donijela Bogu na slavu a dušama na spasenje. Dobar ste boj vojevali. Prešli ste sretno most života i polako

se spuštate prema drugoj obali. Molit ćemo da Vas Vaš Voda i Pastir dočeka na drugoj obali i povede u blaženu vječnost kada se i kako Njemu bude svidjelo.

Danas svi vjernici Bača mole za vas, a osobito vaša šokadija, koja s ponosom spominje Vaše ime.

Neka Vas blagoslovi Gospodin Bog!

Želimo Vam ugodne dane staračkog svećeničkog života, dane ispunjene radošću, mirom i ljubavlju. Vjernici rodne Vam župe još jednom toplo i srdačno Vas pozdravljaju i kliču: dobro nam došli, dragi naš Jubilarče!"

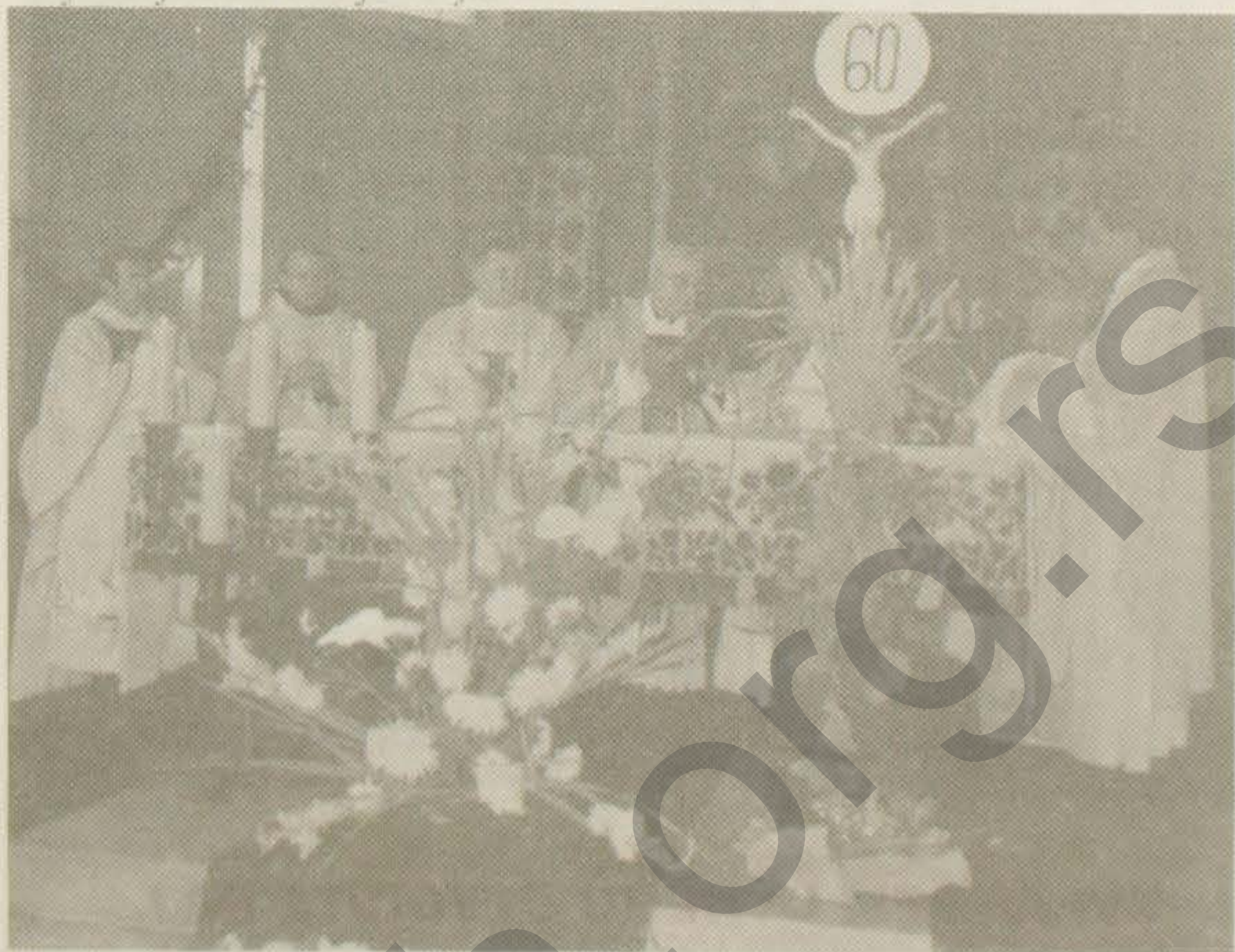
Dijamantna misa

S jubilarcem su ovu sv. misu slavili uz domaćeg župnika vlč. Željka Augustinova i gvardijan bačkog franjevačkog samostana o. Josip Špehar, te gvardijan subotičkog franjevačkog samostana o. Andrija Matić, i o. Marko Malević, gvardijan iločkog franjevačkog samostana, te svećenici Bačkog dekanata, kao i preč. Andrija Anišić, urednik katoličkog lista "Zvonik" i župnik župe sv. Roka iz koje je slavljenik otišao u mirovinu. Na ovo slavlje župnik Augustinov pozvao je i sve svećenike "Šokce" koji djeluju u Subotičkoj biskupiji.

Prigodnu homiliju održao je župnik vlč. Željko Augustinov koji je naglasio da je dr. Marin Šemudvarac jedna od najznačajnijih osoba novije povijesti Bača, koji inače ima dugu crkvenu tradiciju, tamo od 4. stoljeća".

Ovom slavlju bili su nazočni i g. Aleksandar Skenderović i dr. Ivo Kujundžić iz hrvatskog Veleposlanstva u Beogradu. Pozdravljajući jubilarca g. Skenderović mu je zahvalio što je svoje najbolje godine proveo radeći u Republici Hrvatskoj u Zagrebu kao profesor u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji na Šalati i na Katoličkom bogoslovnom fakultetu.

Na kraju mise dr. Šemudvarac zahvalio je župniku i vjernicima za ovo prekrasno slavlje, spominjući se svojih roditelja, braće i sestara, od kojih je jedna - s. Admirata, bila redovnica Družbe sestara "Naše Gospe". On je sve prisutne pozvao na molitvu za duhovna zvanja da u Baču opet bude Mladih misa, a onda i dijamantnih. U šali je rekao da je njegova dob slična onoj biblijskoj: "Ljudska dob je 70 godina, ako smo snažni i osamdesete, a sve ostalo muka je i ništavost". Ali, valja živjeti do Božje volje!

Slavljenik predvodi svetu misu

Za vrijeme ručka dr. Marina Šemudvarca pozdravio je prigodnom recitacijom pjesnik Josip Dumendžić iz Bodana. A uz zvuke harmonike sve je prisutne razveseljavao svojim pjevanjem prof. Antun Kesejić.

A.

LIK GOSPE BISTRICKE U SUBOTICI

UKRAŠENA CRKVA U ALEKSANDROVU

Na godišnjicu posvete crkve Marije Majke Crkve u Aleksandrovu, 11.10. u 18 sati bila je skromna svečanost. Biskup okružen svećenicima dekanata Subotica-Donji grad i propovjednikom preč. Stjepanom Beretićem, blagoslovio je završetak radova na ukrašavanju crkve u Aleksandrovu.

Podsjetimo se. Za dozvolu gradnje nove crkve u Aleksandrovu čekalo se točno četrnaest godina. Ona je podignuta u rekordnom vremenu za osam mjeseci 1981/82. godine i svečano posvećena na spomen dvadesete obljetnice Drugog vatikanskog sabora. Onda se u tisku pojavio naslov: "Crkva marijanskih svetišta". Uistinu, temeljni kamen ove crkve je iz Lurda i Fatime, a 12 posvećenih kamenova su iz Marije Bistrice, Doroslova, Aljmaša, Veprica, Sinja, Škrpjela, Letnice, Brezja, Solina, Olova, Trsata i Tekija. Oltarna menza je iz Dubrovnika, dok je 12 kamenova oltara iz okolice Međugorja. Mozaik crkve tada nije postavljen, jer su nedostajala sredstva i ponovo je prošlo 14 godina da bi se ta velika praznina svetišta konačno ispunila sadržajem.

Namjesto planiranog mozaika postavljen je reljef koji prikazuje Navještenje, Pohodenje Marijino, te Isusovo rođenje u svečanom triptihu. Nad svim tim dominira u zlatnom suncu ovjenčana s dvanaest zvijezda - dar bistričkog svetišta - točna kopija milosnog kipa Majke Božje Bistričke. Pozadina je likovno tako ukrašena da dominiraju: kupola sv. Petra (opća Crkva), tornjevi subotičke katedrale (mjesna Crkva); daleko u pozadini dvije crkve, dva naroda ovoga kraja: katedrala zagrebačka i estergomska bazilika. U dnu, uz samu pozadinu su slike dvaju svetišta: Marija Bistrica i Bunarić. Cijeli donji dio slike je nepregledno mnoštvo žive crkve: narod Božji.

Reljef je prenešen iz župne crkve sv. Ivana Nepomuka iz Ratkova, obnovljen i pozlaćen, a slikarske radove su radili Horváth Lajos i Lenárt Lajos iz Bečeja, dok je stolarske radove novoga pjevališta (kora) i svih drugih radova u crkvi radio Andrija Tot iz Male Bosne. S time je sada ova crkva konačno završena i tako ukrašena da odiše ljepotom i skladom spoja cjelokupne povijesti spasenja po Mariji. Zanešen ovom ljepotom preč. Beretić je u propovijedi je klicao i pjevao, hrvatski i mađarski. Prenosimo u cijelosti njegovu propovijed.

SVI ANĐELI U NEBU OTVORITE RAJ...

Od malih nogu sam se radovao hodočašću. Prva moja hodočašća bila su do somborske kapele Sniježne Gospe, u Doroslovo, Aljmaš, Tekije. Kao bogoslov hodočastio sam sa studentima Zagrebačkog sveučilišta Majci Božjoj Bistričkoj. I kao kapelan i kao župnik puno sam puta sa župljanima hodočastio u Mariju Bistricu. Nigdje pjesme, nigdje ljubavi kao u Bistrici. A večeras smo u ovoj

najmladoj subotičkoj župnoj crkvi, da se radujemo i da slavimo obljetnicu njezine posvete. Ali i zato da se radujemo dragom liku bistričke Gospe. Naša je radost još veća, zato što smo ovdje kod Majke Crkve. Da nam ljubav prema Crkvi poraste.

• Petar i Pavao

Ovdje je kip svetoga Petra. Tu je Petar kao temelj i zaštitnik cijele Crkve Kristove, ali tu je i Pavao kao zaštitnik naše Subotičke biskupije. Tu je prepoznatljiv lik vatikanske bazilike, ali tu je i naša Katedrala - bazilika kao znak Subotičke biskupije. Ovdje se oko Gospe grle Petar i Pavao. Prepoznamo prošteništa Gospina: Mariju Bistricu i naš Bunarić... Da u ovom domu Marijinu kod kuće budemo. Prepoznamo i najugledniju prvostolnicu hrvatsku - onu zagrebačku. Kad god smo hodočastili u Mariju Bistricu - bili smo u zagrebačkoj katedrali. Radujemo joj se. S njom nas Bačvane veže dragi i snažni lik svećenika glazbenika Albe Vidakovića. Tamo su brojni naši svećenici završili svoj studij. Zato nam je ta katedrala kao majka naših svećenika.

• Marija i Gospodinovo otajstvo

Ali, pogledajte! Šta je u središtu ove crkve! Žrtvenik. Znak Isusov. A ovaj nam retabl doziva u pamet Isusovo utjelovljenje. To je prvi trenutak Isusovoga čovještva. To je početak Isusova hodočašća kroz ovu dolinu suza. Začela ga i ponijela Marija. I njegovo hodočašće traje. Gospodin ne stoji. Nosi ga Majka. Rodakinja Elizabeti. Nosi ga u Betlehem. Tko da se nagleda ovog vašeg Betlehema? Vidi Božje otajstvo u podrtoj štalici! I ovaj je Betlehem najprije navještenje: eno anđela kako naviješta pastirima! Ovaj je Betlehem ostvarenje Božjeg obećanja: eno u sredini svečanog reljefa: rodio se Bog i čovjek. Rodio se svijeta razveselitelj. I eno još jednog veselja: hodočasnici s Istoka pronadoše Gospina Sina. Eto još jedno otajstvo: Isus se otkriva poganima. Bog se objavio. Eto, navještaja, eto rođenja, eto Bogojavljenja. Ali, Gospa je hodočasnica: eno je na putu u Jeruzalem, Sina da prikaže.

Dao Gospodin, da i mi budemo i ostanemo Marijini hodočasnici. Da budemo hodočasnici poput Marije: Čovjeku, svijetu okrenuti. Hodočasnici hranjeni Kruhom života, hodočasnici nadahnuti Duhom Božjim Svetim. Hodočasnici, koji poput apostolskih prvaka Veselu vijest svijetom pronose. Tako ćemo poput našeg velikog zaštitnika moći reći: ZNAM KOMU SAM POVJEROVAO. ZNAM, DA MI JE PRIPRAVLJENA KRUNA.

• Nigra sum sed formosa!

Ovoliko simbolike u jednoj crkvi - gdje to da nadete! Pogledajte onaj veliki znak! Tko je ova "koja dolazi kao što zora sviće, lijepa kao mjesec, sjajna kao sunce, strašna kao vojska pod zastavama" (Pj

6,10)? Žena puna milosti. Žena s kojom je Gospodin. Pogledajte, kako je obična i crna. Iz pjesme nad pjesmama nam dovikuje "Crna sam al lijepa, kćeri jeruzalemske... ne gledajte što sam garava, što me sunce opalilo" (Pj 1,5-6)! "Kako si lijepa, kako si ljupka, o najdraža među milinama" (Pj 7,7)! I ovdje večeras molimo Majku: Umnoži našu vjeru, učvrsti ufanje, rasplamti, mila Majčice, ljubavljaju nas sve! Ovdje u Aleksandrovu molimo Mariju da bude Majka našoj biskupiji sada uoči biskupijske sinode, sada, kak su nas toliki ostavili, kad su nam neki izginuli. Crna si, al' si naša kraljica! Crna si. Al' vječnog sunca ogrnu te sjaj. Oko čela: zvjezdana ti kruna. Ispod nogu stenje pakla zmaj. Crna si, al' čudesnog kipa milosno cvijeće SIPALA ti si na hrvatski dom. Naša Majko, naša zoro zlata, molimo te, zvijezda sreće i nama da blista, noći grijeha mrak rasprši hud! Amen.

● **Župnikova zahvala**

Na kraju mise preč. Andrija Kopilović je zahvalio biskupu i svojim suradnicima što je ovo konačno završeno i što je crkva sada ukrašena da svojom ljepotom uzdiže dušu i potiče na pobožnost. Inače je crkva omiljeno svetište Subotičana i sada će, zasigurno, još više biti kada je u centru štovanja lik tako drage nam Gospe: Majke Božje Bistričke.

A.

Kip Gospe Bistričke stigao je u Suboticu uz sljedeći popratni spis

DAROVANICA

*Kojom se potvrđuje da
Hrvatsko nacionalno svetište
Majke Božje Bistričke*

daruje

**Rimokatoličkoj župi Marije Majke Crkve u Subotici
u znak prijateljstva Marijinoga grada Subotice
i Marijinoga svetišta Marije Bistrice
odljev kipa Majke Božje Bistričke.**

Odljev je kopija kipa kojega je prema originalu od drveta iz 15. stoljeća izradila nedavno preminula akademska kiparica Mila Wod, a koji je pohranjen u Mariji Bistrici.

Odljev kipa u aluminiju daruje se imenovanoj župi radi vjerničkog čašćenja i potpore stoljetne pobožnosti vjernika Bačke prema Majci Božjoj Bistričkoj.

Marija Bistrica, broj 126/1996.; 24. lipnja 1996.

**mons. Lovro Cindori,
upravitelj Svetišta**

**Majko Božja Bistrička, moli se za nas.
Mi smo tvoji putnici, blagoslovi nas.
Mi ti ruke pružamo, srcem te pozdravljamo:
Zdravo, zdravo, zdravo Marijo!
Umnoži našu vjeru, učvrsti ufanje,
rasplamti, mila majčice, ljubavljaju nas sve.**

JUBILEJI SESTARA KĆERI MILOSRDA

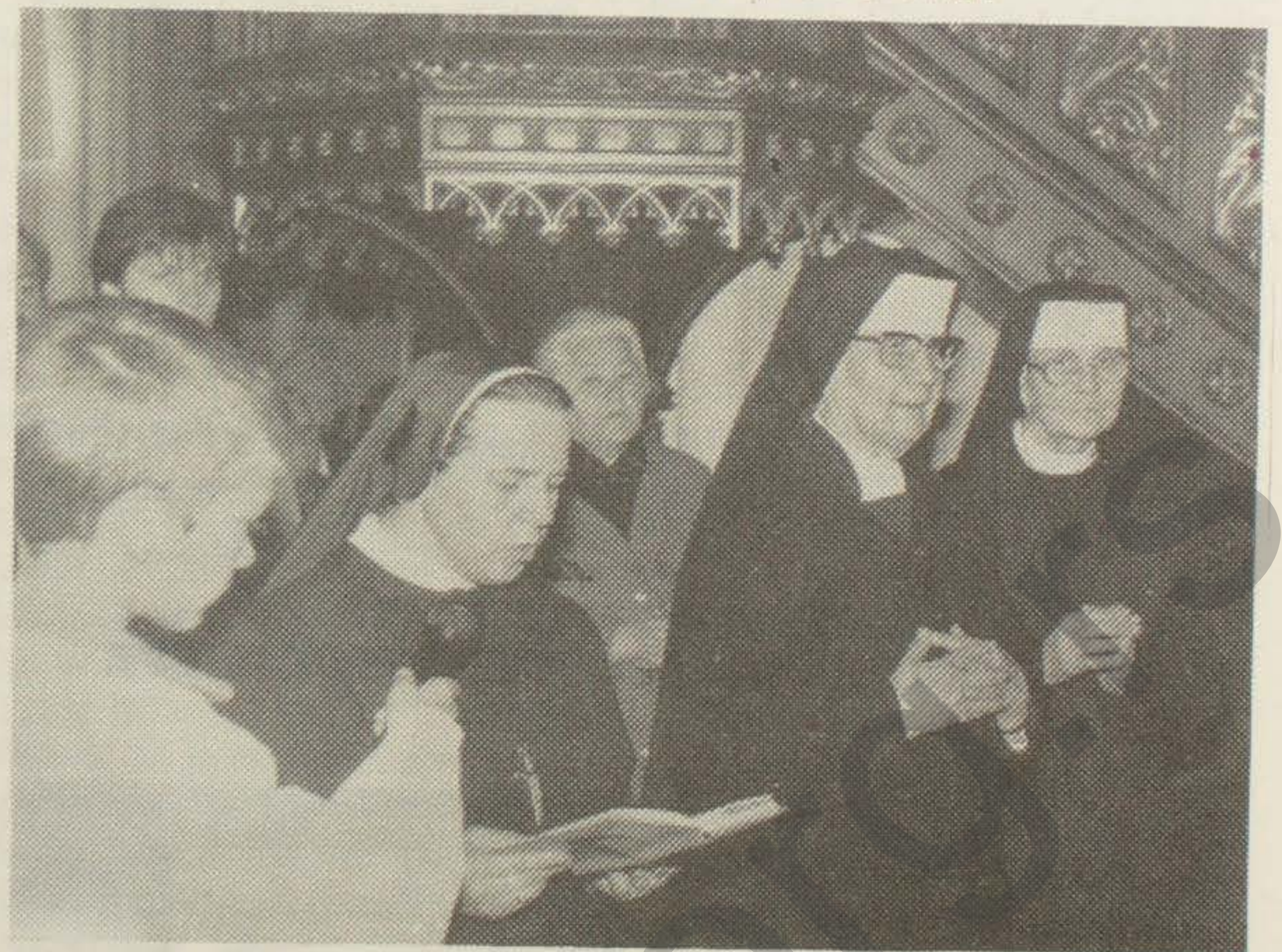
U subotičkoj crkvi sv. Roka tri sestre Družbe "Kćeri milosrda" iz samostana "Svete male Terezije" (Skerlićeva 4), svečano su proslavile jubileje svoga redovničkog života. S. Blaženka Vojnić Mijatov i s. Elvira Rogić - 60. obljetnicu, a s. Zrinka Glavaš - 25. obljetnicu. Dakle, dva dijamantna i jedan srebrni jubilej redovništva.

S.M. BLAŽENKA (Jelena) VOJNIĆ MIJATOV rodila se u Subotici, 9.02. 1919. od oca Stipana i majke Stane Raić. U samostan sestara Kćeri milosrda pošla je u četrnaestoj godini života, 1933. godine. Poslije male mature u Zagrebu je nastavila "Domaćinsku školu", a zatim je u Subotici pohađala školu za "učiteljicu dječjeg zabavišta" i muzičku školu. Prve redovničke zavjete položila je 1936. godine. Kao redovnica obavljala je različite službe. Bila je prefekta redovničkih pripravnica u Šestinama kod Zagreba i u Blatu na Korčuli. U Subotici i Valpovu vršila je dužnost nadstojnice samostana i orguljašice, a u Blatu je 18 godina bila i pokrajinska predstojnica. U Subotici je bila voditeljica zabavišta, te održavala sastanke Katoličkih društava (Patronaža i Križarice).

U crkvi sv. Roka vršila je službu orguljašice punih 25 godina, koju još i danas obavlja.

S.M. ELVIRA (Terezija) ROGIĆ, rodila se na Pavlovcu (kod Subotice) 19.11. 1911. godine od oca Vece i majke Etele Crnković. U samostan sestara Kćeri milosrda pošla je sa svoje 23 godine života. Prve zavjete položila je također 1936. godine. Krajem te iste godine odlazi u Argentinu gdje radi u bolnici punih 20 godina. Zatim prelazi u Rim gdje je također radila u bolnici kroz 20 godina. Iz Rima se vraća 1977. godine. Od tada je boravila u Somboru, Đurđinu i sada u Subotici. S. Elvira izrađivala je kipiće od gipsa za Božić i druge nabožne predmete a u slobodno vrijeme radila je ručni rad.

S. ZRINKA GLAVAŠ rođena je 22.07. 1954. godine u Bugojnu u BiH. U samostan sestara Kćeri Milosrda u Blatu na Korčuli stupila je 1967. godine. Zavjete je položila na Malu Gospu, 8.09. 1971. godine. Dakle, prije 25 godina. Čitav svoj redovnički život provela je u "kuhinji". Službovala je u Vinagori, Puli, Valpovu i u Subotici od 1975. godine: godinu dana u Aleksandrovu, a onda čitavo vrijeme u samostanu Svete male Terezije u Subotici.

S lijeva na desno: s. Zrinka, s. Blaženka i s. Elvira. Na početku slavlja, u okviru sv. mise u 9 sati, župnik preč. Andrija Anišić pozdravio je svečarice i predstavio ih župskoj zajednici. Pod ovom sv. misom sestre su obnovile svoje zavjete čistoće, poslušnosti i siromaštva. Na kraju svete mise svečarice su pozdravile u ime župske zajednice Jasna Crnković i Đula Milodanović. Mješoviti župski zbor pod ravnanjem s. Silvine Milan zapjevao im je "Laudate Dominum". A poslije toga su im uručeni prigodni pokloni. Poslije mise sestre su nastavile slavlje s pjevačima, članovima Pastoralnog vijeća, te sa svojom rodbinom i prijateljima. /A./

Bodani

**BLAGOSLOVLJENA NOVA
VJERONAČNA DVORANA**

U nedjelju, 13. listopada u 10,30 sati subotički biskup mons. Ivan Pénzes svečano je na veliku radost vjernika, u župi Bodani, blagoslovio novu vjeronaučnu dvoranu. Uz Božju pomoć, izuzetno angažiranje župnika Josipa Kujundžića i samih vjernika, dobila su vjeronaučna djeca svoj topli kutak u kojem će moći prisustvovati satima vjeronauka. Za našu malu župu ovo je bio veliki događaj.

Nakon blagoslova same dvorane, u crkvi sv. Ilije proroka, održano je euharistijsko slavlje, koje je predvodio biskup mons. Ivan Pénzes, uz asistenciju domaćeg župnika Josipa Kujundžića i biskupovog tajnika vlč. Slavka Večerina. U misi je sudjelovao velik broj vjernika iz Bodana i Vajske. Veoma lijepu i nadasve poučnu homiliju održao je naš dragi biskup.

Po završetku sv. mise, vjernike je na izlasku iz crkve dočekalo vrsno muziciranje bunjevačkog ansambla "Hajo" iz Subotice. Slijedio je svečani objed u novoj dvorani.

Ovo naše slavlje, uzveličali su svojom nazočnošću župnik iz Bača vlč. Željko Augustinov, te župnik iz Plavne vlč. Stipan Bošnjak. Zbog drugih obaveza nije mogao doći dekan, mons. Mihovil Zolarek, vlč. Jakob Pfeifer, župnik iz Odžaka bio je na službenom putu.

Samom objedu uvježbani ansambl "Hajo" davao je zaseban ugodaj. Doista se mora pohvaliti njihovo sviranje i pjevanje.

U pauzi ručka, "Meštar" je recitirao svoje dvije pjesme, napisane za tu prigodu. Sigurni smo, da će Bodanci ovo slavlje još dugo pamtiti. Velika hvala svima koji su doprinijeli da i ova mala župa ima svoju vjeronaučnu dvoranu kao i onima koji su pomogli da ovo slavlje bude ovako dostojanstveno.

"Meštar"

Vajska

BLAGOSLOV KRIŽA NA GROBLJU

U 16 sati istog dana na vajtšanskom katoličkom groblju mons. Ivan Pénzes blagoslovio je novopostavljeni križ, uz prisutnost lijepog broja vjernika. U blagoslovu križa sudjelovao je i biskupov ceremonijar, preč. Andrija Kopilović, koji je održao vrlo lijepu propovijed. Poslije blagoslova križa, svi vjernici sudjelovali su u sv. misi u crkvi sv. Jurja. I ovu sv. misu predvodio je g. Biskup, uz asistiranje župnika Josipa Kujundžića, tajnika Slavka Večerina, vlč. Stipana Bošnjaka i vlč. Željka Augustinova. Svečanoj misi je prisustvovao i župnik iz Bačke Palanke vlč. Antun Kopilović.

Poslije euharistijskog slavlja, nastavljeno je druženje s dragim gostima u župnom stanu u Vajskoj, uz divnu glazbu i pjesmu ansambla "Hajo".

Zadovoljne goste ispratili smo u kasnim popodnevnim satima sa željom da se opet nademo zajedno nekom drugim prigodom.

"Meštar"

600 GODINA HRVATSKOG SVEUČILIŠTA

U Zadru je održan Znanstveni skup o 600. obljetnici osnutka prvog hrvatskog sveučilišta. Veliki doprinos ovoj značajnoj obljetnici dao je i jedan Subotičanin, naš poznati dominikanac dr. Tomo Vereš. On je ove godine u Zagrebu objavio knjigu: "DOMINIKANSKO

OPĆE UČILIŠTE U ZADRU (1396-1807) PRVO HRVATSKO SVEUČILIŠTE" u izdanju Nakladnog zavoda Globus.

Ovom knjigom prof. dr. Tomo Vereš obogaćuje hrvatsku znanost i kulturu. O znanstvenom skupu u Zadru i o samoj knjizi dr. Vereša opširnije ćemo pisati u slijedećem broju Zvonika. /A./

ŽUPA BODANI: NEKADA I SADA

Bodani su naselje između Plavne i Vajske. Spominju se kao župa prije dolaska Turaka 1339. godine. Od tih vremena pa sve do danas naše malo mjesto ima i svoju crkvu. Prijašnje crkve su pravljene od pletera (šiblja) koje je bilo obloženo blatom. Crkvu od pletera imala je župa Bodani sve do drugog dana Duhova 1855. godine kada su je tadašnji župljani zbog do-trajalosti srušili.

Iste godine župnik Đuro Balog plan gradnje nove crkve povjerava vukovarskim graditeljima. Kako je materijal brzo sti-
zao, a svi se župljani zauzeli i pomogli oko gradnje, crkva je vrlo brzo sagrađena. Već za blagdan sv. Ilije proroka, zaštitnika crkve, služena je u njoj prva sveta misa. Naravno, tada ona iznutra još nije bila do kraja uređena, niti je imala toranj, ali je bila pod krovom što je bilo najvažnije. Toranj je sagrađen 1856. godine.

Godine 1936. odvojena je od župe Vajska i postala je samostalnom vikarijom. Ranije je pak pripadala župi Plavna. Župom je proglašena 1. siječnja 1956. godine.

Do 1940. godine vikarijom upravljaju svećenici iz Vajske. Godine 1940. vikarom je imenovan vlč. Josip Pašić, koji je ondje i stanovao. Iste godine u rujnu zamijenio ga je vlč. Nikola Dulić. Godine 1945. upraviteljem župe imenovan je Marko Kovačev koji je ovdje ostao sve do travnja 1948. godine. Po odlasku Marka Kovačeva u Bački Monoštor vikariju preuzima župnik iz Vajske mons. Ivan Topalić. Od 1952. do 1956. godine župa je imala župnika-vikara vlč. Josipa Pleli. Njegovim odlaskom u Njemačku ova župa ostaje bez svog župnika i od tada njom upravljaju župnici iz Vajske. Bili su to: Ivan Topalić (1956-1959), Ivan Vizentaner (1959-1969), Josip Miloš (1969-1983), Andrija Đaković (1983-1992) i Josip Kujundžić od 1992. godine.

Vjernici vikarije Bodani su više puta izrazili želju da imaju svog vlastitog župnika. Ta želja im se ostvarila u jesen 1940. godine, kada su župljani ispunili zahtjev biskupa Budanovića da za župnika kupe beneficij i osposobe župni stan do crkve, koji je bio u sklopu katoličkog školskog fonda.

Vjerski život u vikariji, a kasnije u župi Bodani napredovao je. Vjernici su živjeli revnim kršćanskim životom, redovito su išli na svetu misu i živjeli sakramentalnim životom. U tom razdoblju vjerskog napretka niklo je i jedno duhovno zvanje. Božjem pozivu odazvala se s. Berhnana Katić, koja je sada sestra sv. Križa u Đakovu. Nekoliko mladića bilo je i u sjemeništu "Paulinum" u Subotici. Premda nisu postali svećenici, ostali su dobri vjernici.

Ratna zbivanja u prethodnoj Jugoslaviji razdvojila su mnoge obitelji i to na duže vrijeme, ostavljajući veoma male ili nikakve mogućnosti češćeg posjećivanja i komuniciranja. Želja za svojom rodbinom pokrenula je dio stanovništva na odlazak, što je znatno smanjilo broj župljana ove župe. Na našu sreću val iseljavanja je prestao.

I na kraju možemo reći: sve poteškoće i nevolje koje smo proživjeli i prošli, osnažile su nas u vjeri. I danas smo dosta aktivni u životu i radu župske zajednice. Za to svjedoči i obnova vanjskog dijela Crkve, te gradnja vjeronaučne dvorane. Za koju godinu, ako Gospodin blagoslovi, naša župa će imati dva mladomisnika. Molimo Gospodina da nam podari snagu te sačuvamo ovu našu malu župsku zajednicu. Neka nam u tom pomogne i zagovor našeg zaštitnika sv. Ilije proroka.

Zahvaljujem se vlč. Josipu Milošu na pomoći oko sastavljanja ovog članka. Bez njegovih informacija, ovo što sam iznio o župi Bodani bilo bi manjkavo.

Željko Šipek

Literatura:

1. Schematismus Dioecesis Suboticanae, 1968; 1993.
2. Schematismus Colecesnis et Baciensis, 1942.
3. Ante Sekulić, "Bački Hrvati", JAZU, Zagreb, 1991.
4. Meštar, "Župa u tihom umiranju", Zvonik, br.5/96., str. 25.

Subotica, Sv. Juraj

OTIŠLA STARA - STIGLA NOVA KATEHISTICA

U ljudskom životu oproštaj ima svoje mjesto. On nije lak. Probudi sjetu, vrati lijepe trenutke, dozove suze... Jedan je takav oproštaj bio i u župi sv. Jurja 29. rujna ove godine. Tada se naša župska zajednica sa svojim najmlađim, mladim i onim malo starijim vjernicima opraštala od naše s. Veronike.

Župnik je zahvalio sestri na trudu i nesebičnom darivanju u ime cijele župske zajednice. U ime djece i mladih sestru je pozdravio i zahvalio joj se Miroslav Pavlu-ković ovim riječima:

Draga časna Veronika!

Isus Vas je prije devet godina doveo na našu župu. Povjerio Vam je nas malene da nam otvorite srca Njegovoj ljubavi, da bi mogao živjeti u nama. Činili ste to s puno žara i ljubavi. Pažljivo smo slušali svaku Vašu riječ i osjetili Isusa čiju ste ljubav svojim životom potvrđivali. Znali ste svaku našu brigu i radost. Svaki naš problem bio je i Vaš. Živjeli ste s nama naš život, zbog čega Vam se najljepše zahva-ljujemo. Hvala Vam što ste uvijek bili uz nas i s nama! Uspijevali ste uvijek rastjerati mutne oblake koji su se često znali nadвити nad nas. Pomogli ste nam da shvatimo i, osjetimo da je Isus naše svjetlo, nada i sigurnost. Vas Gospodin zove na novu dužnost. Uz zahvalnost želimo Vam reći:

Od danas će svaki od nas hodati svojom djetinjom stazom, i zaborav neće pasti na Vaše stope. O Vama, ljubavi i dobroti Vašoj, pričat će u crkvi i vjeronaučnoj dvorani svaki kut. Pratit će Vas uvijek molitve naše. Isus će nas sigurno uslišati i blagoslovit će svaki Vaš korak i put.

Na koncu smo sestri iskreno, mnogi sa suzama u očima, zapjevali: "HVALA". U ime djece i mladih cvijeće i knjige je predala mala Ivana Forgo. Druženje i zajedništvo smo nastavili u vjeronaučnoj dvorani.

Ujedno smo izrazili dobrodošlicu novoj katehistici s. Blaženki Rudić.

Zlata

ZAPOČEO VJERONAUČNA NA PALIĆU

Uz recital "S Božjom pomoći počinjeno", u nedjelju, 29. rujna 1996. godine, započela je nova vjeronaučna godina na Paliću. Zazivu Duha Svetoga zajedno s djecom bili su nazočni i njihovi roditelji. Djeca su svečano dala obećanje da će biti dobri i redovito pohađati vjeronauk.

M.G.

175. OBLJETNICA CRKVE U ODŽACIMA

"Slaveći jubilej izgradnje Božjeg hrama, mi ujedno slavimo Boga, župnika koji vrši službu u njoj, vjernike koji se u njoj svakodnevno mole, sve stanovnike mjesta, cio grad..."

U nedjelju, 29. rujna 1996. godine u Odžacima je o blagdanu sv. Mihovila arkandela, zaštitnika župe, svečano proslavljena 175. obljetnica izgradnje velebne crkve.

U 10 sati prije podne bila je svečana koncelebrirana sv. misa, koju je u zajedništvu s domaćim župnikom Jakobom Pfeiferom predvodio bački župnik vlč. Željko Augustinov. Na sv. misi sudjelovao je veći broj vjernika nego inače. Slavlje je proteklo u žarkoj molitvi, pjesmi i radosti zbog ovog tako značajnog jubileja. Slavili smo Gospodina i zahvaljivali mu za sve biskupe, svećenike, časne sestre, vjernike i sve dobročinitelje koji su u proteklih 175 godina u ovoj crkvi vršili službu, brinuli se o njenom izgledu, obogaćivali je, uljepšavali je, ovdje se molili, krstili, imali prvu pričest, krizmali se i vjenčali...

Na svetoj misi su bili prisutni i predstavnici njemačke ambasade iz Beograda.

Poslije podne bio je svečani koncert u crkvi. Na koncertu je nastupio KATEDRALNI ZBOR "ALBE VIDAKOVIĆ" iz Subotice, pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić, a najavljeni pravoslavni "HOR EPARHIJE SREMSKE I ZAVIČAJNOG MUZEJA - ČEREVIĆ", nažalost nije stigao (iz tehničkih razloga), jer autobus nije otišao po njih. Na koncertu su bili prisutni uz vjernike katolike i vjernici pravoslavci, te mnoge značajne ličnosti crkvenog i kulturnog života. Bili su nazočni također i predsjednici općina Bači i Odžaci. Na kraju koncerta sve je prisutne pozdravio preč. Andrija Kopilović, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović".

Za ovo slavlje svoje čestitke pismenim putem izrazili su župniku episkop bački g. Irinej Bulović, kao i g. Dragan Dragojlović, ministar vjera u vladi Republike Srbije.

Mladi župe Sv. Mihaela arkandela, Odžaci

Bač

PROSLAVA DANA RADOSNE GOSPE

U nedjelju, 6. listopada ove godine, nakon nekoliko godina pauziranja, ponovo su se okupili vjernici Bačkog dekanata i hodočasnici iz drugih mjesta naše biskupije na proslavu dana Radosne Gospe u Baču.

U popodnevnim satima ljudi su polako stizali i popunili veliku franjevačku crkvu gdje se inače štuje drevni lik Radosne Gospe, koju je načinio slikar, Dima 1685. godine i koju su naš predi dolazeći u ove krajeve, ponijeli sa sobom.

U 17 sati je svečanim ulazom započela koncelebrirana sveta misa koju je predvodio subotički biskup mons. Ivan Pénzes sa svećenicima Bačkog dekanata i ostalim gostima. Pjevalo se zanosno i zahvalno, kako to priliči u Majčinom domu. Bili su prisutni i predstavnici gradske samouprave Bača na čelu s gradonačelnikom. Na početku slavlja je organizator proslave mons. Mihovil Zolarek, dekan pozdravio biskupa istakavši radost što smo ponovo zajedno oko tako drage svetinje. Evandjelje je čitano na hrvatskom, mađarskom, slovačkom, njemačkom i ukrajinskom jeziku. Uz svećenike rimokatolike koncelebrirao je i preč. Roman Miz, grkokatolički župnik iz Novog Sada. Biskup je u homiliji na hrvatskom i mađarskom jeziku istakao otajstva Marijinih radosti, koje je ona u svom suotkupiteljskom djelu, uz Gospodina bila baštinikom. Rječi su djelovale ohrabrujuće i utješno. Na kraju homilije kratko je pozdravio vjernike Slovake i Nijemce, na njihovom jeziku. Misa je završena svečano a mnogi vjernici su poslije mise ostali kod milosnog lika moleći za mir, radost i duhovna zvanja.

Gvardijan samostana, o. Josip Špehar, bio je uljudan domaćin i duša proslave, te je nakon mise svećenike i uzvanike pozvao k bratskom stolu.

A.K.

**"TKO U MRAKU KLEČEĆI MOLI,
TAJ DOISTA MOLI"**

(Kineska poslovice)

PRIPREMA ZA JUBILEJ: NAUKA II. VATIKANSKOG SABORA PRETOČENA U ŽIVOT

/Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća - 8/

Nastavljamo iščitavati polako ovaj dokumenat. U točki 19. Papa ističe ulogu Ivana Krstitelja koji na obalama Jordana potiče na pokoru i obraćenje. Koncil, iako ne usvaja strogost toga nastupa, ipak ne želi zaobići vrlo važnu ulogu preteče u navještanju Isusova evanđelja. Jednako tako u pripravi jubileja, pogotovo u ovog godini priprave, ne može se zaobići lik staroga Proroka pokazujući novom snagom, današnjim ljudima Krista kao Jaganjca Božjega koji oduzima grijeh svijeta.

Isus biva gospodar povijesti upravo svojim spasiteljskim djelom. I Crkva se stoga u novije vrijeme sve češće pita o svom vlastitom identitetu kao ona koja navješćuje Gospodina, jedinog spasitelja čovjeka. Ona je zaručnica Kristova i u dubini svoga otajstvenoga tijela, uvijek se stavlja u oslušivanje riječi Božje i poziva na obraćenje i pokoru. Taj oblik poziva, a napose obraćenje i obnovu, Koncil i Papa vide u obnovi liturgije. Liturgija je naime, vrhunsko i povlašteno mjesto susreta i izmjena nebeskih i zemaljskih darova, stoga ona može biti i vrelo i vrhunac cjelokupnog kršćanskog života. Takvim navještanjem, doživljavanjem i svjedočenjem Crkva se otvara svim ljudima, napose kršćanima drugih Crkava i vjernicima drugih konfesija predstavljajući jasnoću nauke, vodeći brigu o dijalogu koji posebno postaje svjedočanski u našim vremenima. Taj dijalog u konačnici dodiruje svakoga čovjeka dobre volje. Crkva snagom svoje misije opredjeljuje se, dakle, za navještanje, za dijalog, te za obranu i spas čovjeka.

Ono što se u navještanju mijenja nije sadržaj nego novi ton kojim Koncil, a i ovaj dokumenat diše u želji da bude navještanje novom vremenu. I zanimljivo je uočiti da je taj novi ton, tako dugo nepoznat, u stvari jezik evanđelja, jezik govora na gori, jezik blaženstava. Bog je navještanje kao gospodar nad svim stvarima, ali i kao garancija autentične autonomije zemaljske stvarnosti. Stoga je najbolja priprema na isteku dvotisućljeća nauka II. Vatikanskog sabora pretočena u život svakog pojedinca i čitave Crkve, kako sadržajem tako i načinom. Papa vidi da je Koncil zapravo neposredna priprava velikog jubileja u najširem smislu te riječi.

Ako se sada vratimo na prijašnju tvrdnju da je obnova liturgije bila sržni događaj poziva na obraćenje i pokoru, onda Papa u ovom dokumentu vidi da je liturgijsko doživljavanje Došašća najbliže vrijeme duhu Koncila. Došašće najbliže govori, i u stvari priprema susret s onim koji bijaše, koji jest i koji trajno dolazi, a koji je Spasitelj svijeta i Jaganjac Božji za sva vremena i za svakog pojedinca. Stoga se želi u ovoj pripravi posvijestiti nauku II. Vatikanskog sabora, ali ne samo na spoznajnoj razini, nego daleko više pretočeno u život svakog pojedinca i svake mjesne Crkve tako da ona može biti autentični navjestitelj evanđelja, te živjeti u stalnom ozračju Došašća. Tako će cijelo čovječanstvo osjetiti da je Crkva u liturgijskim događanjima u stavu došašća i susretanja Onoga koji jest i koji će doći (br. 19-21).

M.V.

"TRAŽITE STOGA NAJPRIJE KRALJEVSTVO I PRAVEDNOST NJEGOVU, A SVE ĆE VAM SE OSTALO DODATI." (Mt 6,33)

Ovo pravilo vrijedi za svakog čovjeka, za svaku osobu, za svaku generaciju, za svaki stalež, za svako društvo. To je Isus. Po tom pravilu je On živio, znači da je to najbolje pravilo. Isus, budući da zna "što je čovjek", preporuča da ovo pravilo svaki čovjek uzme sebi za životno pravilo.

Što znači "tražite najprije Kraljevstvo"? I koje je to "KRALJEVSTVO" koje nam Isus preporuča i o kojem nam govori?

To je Božje kraljevstvo. To kraljevstvo čovjek, u određenoj mjeri, ostvaruje ovdje na zemlji, *prihvatajući i priznavajući Boga i Božje zapovijedi kao životno opredjeljenje u svakom pogledu, sve do sjedinjenja u nebu - "kako na nebu tako i na zemlji".* To je onda savršenstvo, tj. "KRALJEVSTVO".

Kraljevstvo Božje je tamo gdje je Isus, gdje ga bilo koja osoba prihvaća tj. priznaje i ispovijeda. Zato će Isus kazati: "Ta evo - kraljevstvo je Božje među vama" (Lk 17,21). To je **Kraljevstvo ljubavi i mira, Kraljevstvo istine i pravde, Kraljevstvo milosti i praštanja...**

Kada mi ljudi govorimo o "siromaštvu" obično mislimo na materijalno siromaštvo. Doduše, ova serija članaka i izlazi pod naslovom "Borba protiv siromaštva", koju je podstakao sv. Otac Ivan Pavao II. u svojoj korizmenoj poruci za 1996. godinu.

Čovjek nije samo od "zemljanog praha" nego mu je udahnut "dah Života" od Boga. Stoga, on kao i cijelo čovječanstvo, da bi prevladao svako pa i materijalno siromaštvo, najprije treba "tražiti Kraljevstvo Božje i pravednost njegovu", a sve ostalo će se nadodati.

Mi ljudi uvijek tražimo **recepte**. Recept imamo, samo ga treba ostvarivati bezuvjetno u svom svakodnevnom životu. Dakle, **bez "ali", bez "kako", bez "zašto baš tako", bez "zašto baš ja"...** Čitajući Sveto pismo, osobito Novi zavjet i moleći da razumijemo riječ Božju, kao Božju "što i jest" - kaže i Sveti Pavao - a ne kao ljudsku, svoju, uvjerit ćemo se, da je materijalno siromaštvo posljedica duhovnog siromaštva. Drugim riječima, mnogi koji sebe bogate samo "ovozemaljski" i posjeduju neko bogatstvo na ovoj zemlji, često su veliki "duhovni siromasi". Zašto? Jer ne "traže prvo Kraljevstvo i njegovu pravdu" nego traže najprije svoje kraljevstvo i svoju pravdu, i kad bi imali ljubavi prema Bogu imali bi je i prema najodličnijem Božjem stvorenju, **ČOVJEKU - BLIŽNJEM.**

Zato, Kršćanine, čovječe dobre volje, ako želiš spasiti sebe, koliko do tebe stoji, radi na spasenju drugih - bližnjih. Ako želiš da nestane svaki oblik siromaštva "traži najprije Kraljevstvo i njegovu pravednost, a sve ostalo će se nadodati".

Jakob Pfeifer

HODOČAŠĆE MLADIH BOGORODICI BEOGRADSKOJ

U katoličkoj crkvi sv. Petra u Beogradu, koju drže isusovci, štuje se čudotvorna slika tzv. Beogradske Gospe. To je slika Marije Pomoćnice koju su kršćani iz njemačkog grada Passaua darovali: "prvom superioru Beogradske misije, da je postavi na veliki žrtvenik njezine crkve u Beogradu".

Ljubazni domaćini

U subotu, 19. listopada stotinjak mladih iz Subotičke biskupije (iz Selenče, Bača, Subotice i Sombora) hodočastili su ovoj "Beogradskoj Gospi", predvođeni svojim župnicima mons. Mihovilom Zolarekom, koji je bio i organizator ovog hodočašća, te vlč. Franjom Ivankovićem i Andrijom Anišićem.

U 10 sati mladima je o. Lorand Kilbertus održao predavanje na temu "S Marijom u treće tisućljeće kršćanstva". On je u svom predavanju prikazao Marijin lik kako je opisan u Svetom pismu. Poslije predavanja bila je prilika za sv. ispovijed, a u 12 sati je bila svečana sveta misa koju je predvodio nadbiskup i metropolita beogradski mons. dr Franc Perko. Na početku sv. mise nadbiskup je srdačno pozdravio mlade ističući da ni u jednoj crkvi Beogradske nadbiskupije u njezinoj novijoj povijesti

Mladi hodočasnici ispred pravoslavne crkve sv. Marka

nije bilo odjednom toliko mladih, jer ih, nažalost nema.

U svojoj propovijedi je rekao mladima: "Prijelaz u treće tisućljeće kršćanstva značajan je za vas mlade, jer vi ste pozvani od Božje milosti da budete nosioci evanđeoske misli i Božjeg nauma spasenja u treće tisućljeće... U Crkvi Kristovoj, u crkvi Katoličkoj, zidanoj na Petrovoj stijeni, pozvani smo da svijetu, ljudima trećeg tisućljeća, po zagovoru i pomoći Djevice Marije, Pomoćnice kršćana, donosimo radost evanđelja, radost spasenja, radost jedinstva i onu najveću radost, radost ljubavi Božje, koja nema granica".

Poslije podne mladi su razgledali znamenitosti Beograda i posjetili katedralnu crkvu Krista Kralja i Blažene djevice Marije.

Zahvaljujemo domaćinima o. Lorandu Kilbertusu, župniku, te časnom bratu Draganu i mladima Ljubomiru, Damjanu, Gabrijeli i Sunčici (na slici) na ljubaznosti i susretljivosti, kao i o. Ignaciju Belaku, koji nas je "prošetao" Beogradom.

Jasna C.

Subotica

BEZ DUHOVNOSTI NEMA KULTURE

- Predsjednik HKC "BUNJEVAČKO KOLO"
gost TRIBINE MLADIH -

Tribina je i u mjesecu listopada bila i bit će je dokle god bude bilo mladih zainteresiranih za ovakav vid produbljivanja svoje vjere i ovakav vid druženja mladih.

U nedjelju, 20. listopada na temu "Crkva i kultura" prema dokumentu II. Vatikanskog sabora "Radost i nada" okupljenim mladima (110) govorio je predsjednik HKC "BUNJEVAČKO KOLO" odvjetnik g. Bela Ivković. On je mudro ostalim istakao plodnu suradnju Crkve i Hrvatskog kulturnog centra, a na primjeru Dužijance pokazao je kako se kultura jednog naroda prožima crkvenošću.

On je poslije predavanja, u kratkim crtama, predstavio rad Centra i pozvao mlade da se uključe u njegov rad za dobrobit našeg hrvatskog naroda i očuvanje naše kulturne baštine.

Ovog puta je i diskusija, za razliku od nekih ranijih tribina, bila živa i na nivou.

Poslije tribine slijedilo je druženje mladih uz društvene igre, muziku, sokove i mladenačke razgovore i šale. Ovog puta s radošću ističemo da se na druženju zadržalo, do sada, najviše mladih.

S.

*****

ČITAJTE DA BISTE ŽIVJELI BOLJE

Rabindranat Tabore: "GRADINAR"

"Tko si ti čitaoče, koji ćeš poslije jednog stoljeća čitati pjesme moje? Ne mogu ti poslati nijedan cvijet od ovog proljetnjeg bogatstva, nijednu zlatnu nit sa ovih dalekih gora. Otvori vrata svoja i gledaj u daljinu. U svom cvjetnom vrtu skupljaj mirisne uspomené na cvijeće minulo prije stotinu ljeta. Da osjetiš u radosti svoga srca živu radost koja je procvatila jednog proljetnog jutra - šaljući svoj veseli glas kroz stotinu ljeta".

Ovo je jedna od osamdesetpet pjesmama ove zbirke. To je knjiga ljubavi - prema ženi, zemlji, čovjeku i svijetu. Ovo je jedna od najboljih Tagorinih knjiga pjesama, koju vam ovog puta toplo preporučam.

Za one koji ne znaju: Rabindranat Tagore indijski je pjesnik i filozof, dobitnik Nobelove nagrade za književnost 1913. godine. Osim pjesama pisao je i drame, romane, pripovijetke.

Knjiga najbolje govori sama o sebi. Zato ću vam reći kratko i iskreno: Nabavite je i pročitajte i sami je procijenite. U svakom slučaju, pokajati se nećete, makar i ne bili oduševljeni kao ja, kad sam je pročitala.

Ugodne trenutke s knjigom i dobro raspoloženje,
želi vam

Svetlana

MOLIMO ZA MIR

Prvog petka mjeseca listopada bila je, sad već tradicionalna, misa mladih za mir. Misu je predvodio vlč. Andrija Kopilović, a na misi je bilo prisutno svega dvadesetak mladih. Vlč. Kopilović je u svojoj propovijedi govorio o sv. Franji koji nije puno govorio, nego svjedočio svojim djelima. To bismo trebali činiti i mi mladi, osobito glede ove naše mise mladih. Da bismo naučili moliti, moramo se okupljati na ovakve molitve. Sv. misa je izvor snage za življenje vjere. Kad smo mi mladi zajedno na misi, onda jedni druge potičemo na dobro i ustrajnost u vjeri.

Zato dodite na ovu misu, jer ona nije samo obična misa, nego misa koja svojim oblikom ali i ciljem predstavlja nešto veličanstveno i čudesno, jer nas približava našem Gospodinu.

Jasna

MOLITVA...

*Gospodine, osvanuo je novi dan.
Dan pun novih iskušenja za moju dušu.
Zato ga blagoslovi, molim Te.
Daj mi snage da kroz život idem smjelo.
Nemoj me napustiti.
Budi sa mnom.
Prati me.
Daj mi svoju ruku
da osjetim tvoju ljubav, prisutnost, blizinu...
Jer, tvoja ljubav čini čuda,
premješta brda...
Ljubavlju i snagom svojom
sačuvaj me od svakoga zla. Amen.*

Željka

Subotica - sv. Rok

PONOVO BRAČNI SUSRETI

Nakon duže pauze u petak 18. listopada ponovo su održani susreti bračnih parova. S. Silvana Milan, kao uvod u razgovor, održala je izlaganje na temu "**Važnost zahvaljivanja u bračnom i obiteljskom životu**". Prisutni su odlučili da se ovi susreti održavaju redovito i preko ljeta.

Tema sljedećeg susreta bit će **KAKO OTKRITI ŠTO JE VOLJA BOŽJA U NAŠEM ŽIVOTU**.

Tavankut

50. OBLJETNICA HRVATSKOG KULTURNO-PROSVJETNOG DRUŠTVA "MATIJA GUBEC"

U subotu i nedjelju, 28. i 29. rujna u Tavankutu je održana središnja proslava 50. obljetnice postojanja Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva "Matija Gubec".

U subotu je najprije od 14 do 18 sati bio Simpozij o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti Društva na kojem su govorili Bela Gabrić, Stipan Šabić, Viktorija Grunčić, Ljudevit Grunčić, Petar Skenderović, Jozefina Skenderović, Branko Ištvančić, Tomislav Žigmanov i Branko Horvat.

U 19 sati u crkvi Presvetog Srca Isusova bio je svečani koncert koji je priredio Pjevački zbor Društva pod ravnanjem Nele Skenderović.

U nedjelju u 10 sati također u crkvi Srca Isusova, bila je svečana misa zahvalnica i sjećanje na sve pokojne članove Društva. Sv. misu je predvodio preč. Andrija Kopilović u zajedništvu s domaćim župnikom vlč. Antunom Gabrićem.

Poslije svete mise sadašnji članovi Društva posjetili su grobove svojih pokojnih članova Društva i na grob Ivana Prčića Gospodara, osnivača Društva, kao i na bistu Matije Gubca položili vijence.

U nedjelju u 19 sati u tavankutskom Domu kulture članovi Dramske sekcije premijerno su izveli predstavu "Kesele vešnje". To je zapravo adaptacija Sterijine "Pokondirene tikve", koju je priredio mladi član ovog Društva, student Petar Vuković.

A.

Subotica

PREDSTAVljena ZBIRKA PJESAMA SVEĆENIKA MARKA VUKOVA

U velikoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo", 8. listopada 1996. godine, u organizaciji Književnog kluba "Miroљub" Instituta "Ivan Antunović" predstavljena je zbirka pjesama pokojnog svećenika Marka Vukova pod naslovom "Ja, buntovnik s razlogom".

O svećeniku i pjesniku Marku Vukovu govorili su vlč. Lazar Novaković, vlč. Andrija Kopilović, s. Eleonora Merković i prof. Tomislav Žigmanov, a pjesme iz zbirke su recitali članovi Dramske sekcije HKC "Bunjevačko kolo".

Marko Vukov je rođen 24. 04. 1938. godine u Starom Žedniku, ali obitelj se preselila na salaš pored Čantavirskog puta u župi Bikovo kod Subotice, gdje je i proveo svoje djetinjstvo. Teološki studij završio je u Zagrebu, a za svećenika je zaređen 29.06. 1965. godine u subotičkoj katedrali. Mladu misu je proslavio u župnoj crkvi u Bikovu, 4. srpnja 1965. godine. Umro je, 2. ožujka 1995. godine u Končanici u R. Hrvatskoj kod prijatelja Marijana Đukića, gdje je bio na oporavku nakon pretrpljenog infarkta srca.

Marko Vukov je svoje pjesme u oporuci ostavio prijatelju svećeniku Lazaru Novakoviću, župniku u Maloj Bosni, koji je te pjesme priredio za tisak, jer je to smatrao izrazom velikog povjerenja pokojnog pjesnika. Zatim je zamolio ostale Markove prijatelje da pomognu pri objavljivanju ove pjesničke ostavštine. Tako je nastala zbirka "Ja, buntovnik s razlogom" koju je objavila Matica hrvatska, ogranak u Slavanskom Brodu (1996.) pod uredništvom Vladimira Rema.

Ova zbirka sadrži 100 pjesama iz pjesničke zaostavštine Marka Vukova, ali naslov knjige nije on odredio. Naslov je uzet prema posljednjoj pjesmi u zbirci koja je jedna od njegovih posljednjih, a možda i posljednja pjesma koju je napisao.

Predgovor ovoj zbirci pjesama napisao je prof. dr. Ante Sekulić.

Knjigu možete kupiti u župnim uredima ili naručiti na adresi uredništva Zvonika ili na adresi:

LAZAR NOVAKOVIĆ,
Mala Bosna 264, 24217 MALA BOSNA

B.G.

Selenča

"...TAKO NITI JE ŠTO ONAJ TKO SADI, NI ONAJ TKO ZALIJEVA, NEGO BOG KOJI DAJE RASTI..."

Dobro se sjećam:

Bio je mjesec listopad. Mjesec, kada se po svim crkvama moli krunica. Imali smo sat vjeronauka na kojem smo pričali o Blaženoj Djevici Mariji i svetoj krunici. Između ostalog pitala sam djecu:

"Da li bi netko od vas želio moliti krunicu? Ali tako moliti, da bi smo onda osnovali "spolok" - krunicarsko društvo djece. Jer u našoj župi vjernici rado mole krunicu a imamo veliki broj krunicarskih društava (mladi, stariji a čak i djeca su uključena). Ako molimo krunicu činimo Blaženoj Djevici Mariji veliku radost".

Tada nisam ni slutila da su te poticajne riječi bile prvi koraci osnivanja "živog" krunicarskog društva djece.

Prijavilo se petnaestoro djece (viši razredi). Svaki od njih je dobio krunicu i otajstvo - i tako su započele polako cvjetati ruže za Majku Mariju

Dječje Krunicarsko društvo

Prošla je godina dana. Ulogu voditeljice povjerila sam Mariji Nosalovoj. Poklonila sam joj mali Gospin kip koji ju je trebao podsjećati na njezinu odgovornu zadaću. Marija je spremno prihvatila kipić i savjesno vršila svoju ulogu.

I evo, prošle su već tri godine. Živa krunica djece se održala. Marija mi priča: "U Krunicarskom društvu nekoja djeca su se izmijenila, ali većina ih je ostala ista. Zadnjih pola godine pripremali smo im uvijek neka iznenađenja kad su na prvu nedjelju došli izmijeniti otajstva... Moja sestra Ana i ja želimo ih time obradovati, ali ih privikavati na odgovornost..."

Nedavno su sestre Nosalove došle k meni s prijedlogom da se organizira susret Krunicarskog društva na župi jer su za njih pripremile draga iznenađenja (nagradne igre, društvene igre i pjesme Majci Mariji).

Izišla sam ususret njihovoj želji i tako smo organizirali nekoliko susreta za ovo Društvo. Imali smo i goste, sestre sv. Križa, rodom iz naše župe: prvo s. Margitu Gašparovsky i s. Mariju Anu Gašparovsky, a kasnije s. Rastislavu Ralbovsky.

Na susretu je bilo veselo; pjevali smo, igrali se i s nestrpljenjem iščekivali nagradnu igru; a riječi sestara o sv. krunici padale su poput sjemena na plodno tlo...

Ali sve ovo još nije kraj.

Želja nam je ponovno privući one koji su napustili Društvo, pozvati nove članove i osnovati još jedno novo Krunicarsko društvo djece.

Želimo također da se sastajemo svake prve subote u mjesecu, ponajprije na sv. misi a iza toga u katehetskoj sali. Ali prije toga za prvi petak sv. ispovijed i sv. pričest su obavezni.

U ove susrete želimo uključiti svu djecu naše župe, koja mole krunicu ali se ne nalaze u ovom Krunicarskom društvu. A što će se dalje događati to ćemo sami vidjeti i iskusiti...

Kristina Ralbovska, katehistica

LISTOPAD MJESEC GOSPINE KRUNICE

"Blažena Djevica Marija je krunici podarila takvo djelovanje da ne postoji ni jedan materijalni, duhovni, nacionalni ili međunarodni problem koji se putem nje i naše žrtve ne bi mogao riješiti."

Sestra Lucija iz Fatime

- Neka ti ova krunica postane blagoslovom.
- Neka ti bude putokaz na putu do Boga, i neka ti daruje milost potpunog opredjeljenja za Boga.
- Tako da Krist bude po tebi prepoznatljiv.
- Neka te vodi ka žrtvi da bi Isusa mogao donositi ljudima.
- Neka ti da izdržljivost na tvojoj Maslinskoj gori, ustrajnost pod udarcima nevolja, i strpljivost kada te pritišće trnova kruna.
- Neka i tebe prati na tvom križnom putu i neka te snaži do posljednjeg daha.
- Neka ti podari vjeru u uskrsnuće, čežnju za Vječnim, radost i mir u Bogu.
- Neka te vodi do punine života i neka ti pokloni savršenstvo u Isusu Kristu, našem Gospodinu.

Uređuje: Katarina Čeliković

ZVONČIĆI VJERUJU U ŽIVOT!

U ovom broju Zvonika može se puno čitati o svetosti, svecima, mrtvima, ali i o ŽIVOTU. To znači da ovdje zapravo polažemo pravi ispit VJERE. Vjera u uskrsnuće je temelj našeg kršćanskog života.

Da li je u tvojoj obitelji netko umro? I gdje je sada?

Naši pokojnici su s Bogom gdje će uvijek živjeti u Božjoj obitelji. Božjoj obitelji pripadaju svi koji ljube Boga i sve ljude. A ljude koji žive kod Boga u raju zovemo SVETIMA.

SVECI su Božji prijatelji na nebu i na zemlji.

Što misliš - tko je svet?
I ti možeš biti SVET!

Jedan dan u godini je posvećen SVECIMA. Da li znaš koji je to dan i kako se zove? Napiši na praznu crtu!

Taj dan zove se _____, a slavi se: _____ studenog.

Da li se vi bojite smrti?

Možda i niste mnogo o njoj razmišljali jer je to nešto za naš ljude bolno i teško. Mi sigurno znamo da je smrt SVRŠETAK čovjekova života. To je i RASTANAK.

Mnogi kršćani nemaju dovoljno vjere pa kažu: "NIKAD VIŠE...". Vi, Zvončići, nikad nemojte tako razmišljati! Nama je ISUS rekao da **SMRT NIJE KRAJ!**

Zahvaljujući Isusu, smrt je za nas kršćane dobila novi smisao. Smrt je SASTANAK s Bogom koji nas očekuje. Ona je početak ŽIVOTA BEZ KRAJA!

Naša Crkva odredila je jedan dan u godini, 2. studenoga, kada se posebno sjećamo naših pokojnika.

TAJ DAN ZOVEMO _____

Toga dana sigurno ste posjetili grobove vaših umrlih, okitili ih cvijećem i zapalili im svijeće. I vaše molitve mogu pomoći dušama u čistilištu da što prije dođu u raj.

Tako smo svi zajedno povezani u veliku Božju obitelj.

Mali zadatak za vas

KAKO NEKI MEĐU VAMA GOVORE DA NEMA
_____? AKO NEMA
_____, NI
_____ NIJE _____! AKO PAK
_____ NIJE _____,
_____ JE DOISTA PROPOVIJEDANJE
NAŠE, _____ I VJERA VAŠA!

Deset praznina u tekstu popuni samo s 5 sljedećih riječi:
KRIST, MRTVIH, USKRSNUĆA, USKRSNUO, UZALUD

Sveta Terezija od Djeteta Isusa
divno je rekla:

"Ja ne umirem, ulazim u život!"

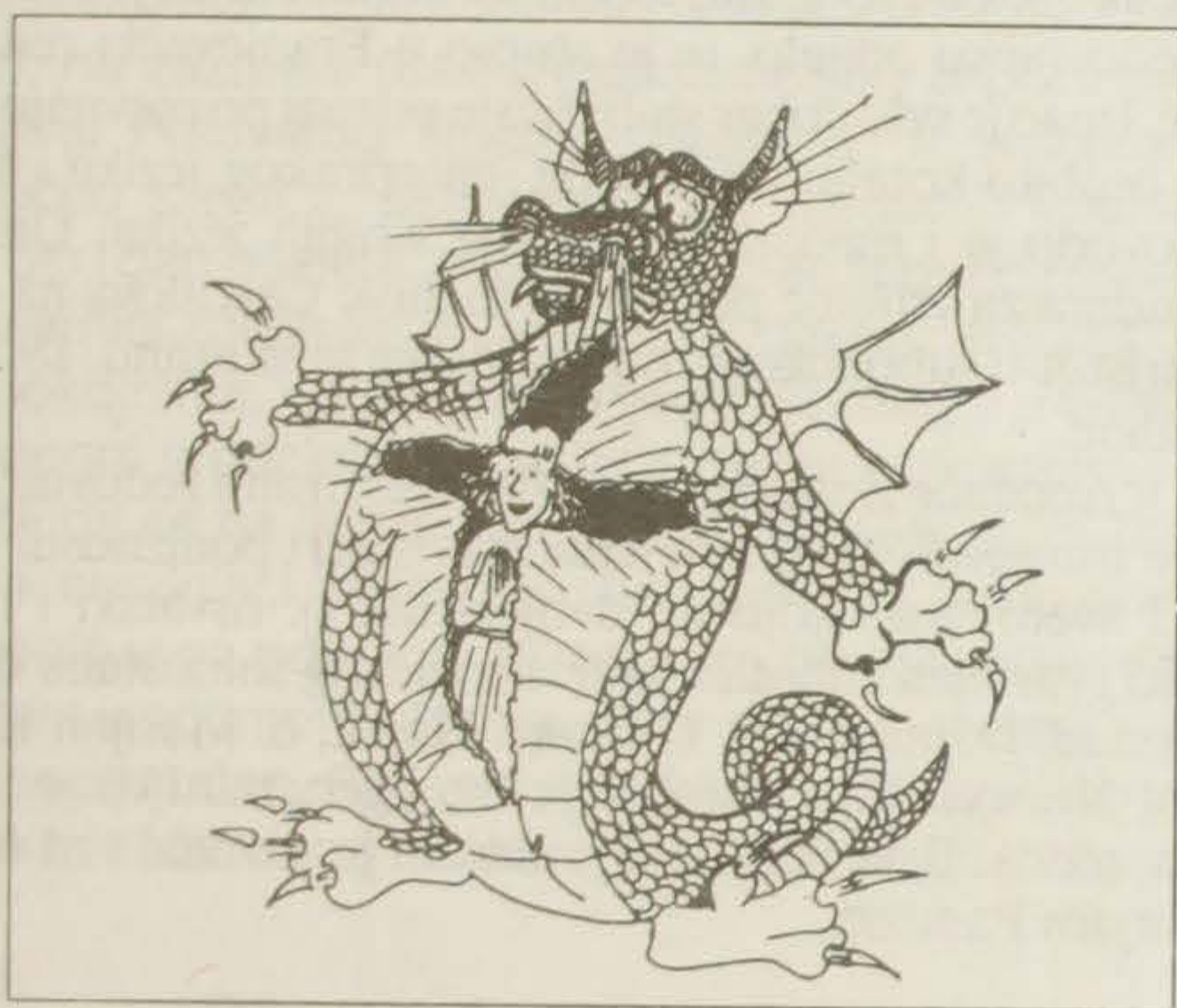
**"Želim vidjeti Boga,
a da ga vidim moram umrijeti."**

LEGENDA O SVETOJ MARGARETI

(16. 11.)

Sveta Margareta živjela je u 3. stoljeću u sirijskom gradu Antiohiji. Njen otac bio je poganski svećenik, a na kršćanstvo ju je preobratiła dadilja. Margareta je bila jako lijepa pa se upravitelj Antiohije želio njome oženiti. Ona ga je odbila i rekla mu kako je zaručena za Isusa. Zato ju je bacio u tamnicu. Tamo joj se prikazao đavao u liku zmaja. Kad je počeo rigati vatru, Margareta se pomolila i učinila znak križa na prsima. Bijesni zmaj ju je progutao, ali križ koji je napravila na prsima počeo je rasti i rasti... sve dok nije prepolovio tijelo zmaja i dok Margareta nije izišla iz njegove utrobe, potpuno neozlijeđena. Nakon tog čuda i Margaretine hrabrosti, tisuće i tisuće ljudi obratile su se na kršćansku vjeru.

Zadatak za vas: obojite sliku!

SVI SVETI

Dragi Bože,
 mnogo je ljudi živjelo prije mene
 i sada su sretni u nebu.
 Ti si sam Nebo!
 Sveta su ljudi koji su Tebe
 jako voljeli
 dok su bili tu na zemlji.
 Sada smiju kod Tebe uvijek biti!
 Daj da shvatim
 da je to tako nešto divno -
 za Tebe živjeti!
 Pomozi mi
 da se uvijek učim od svetaca!

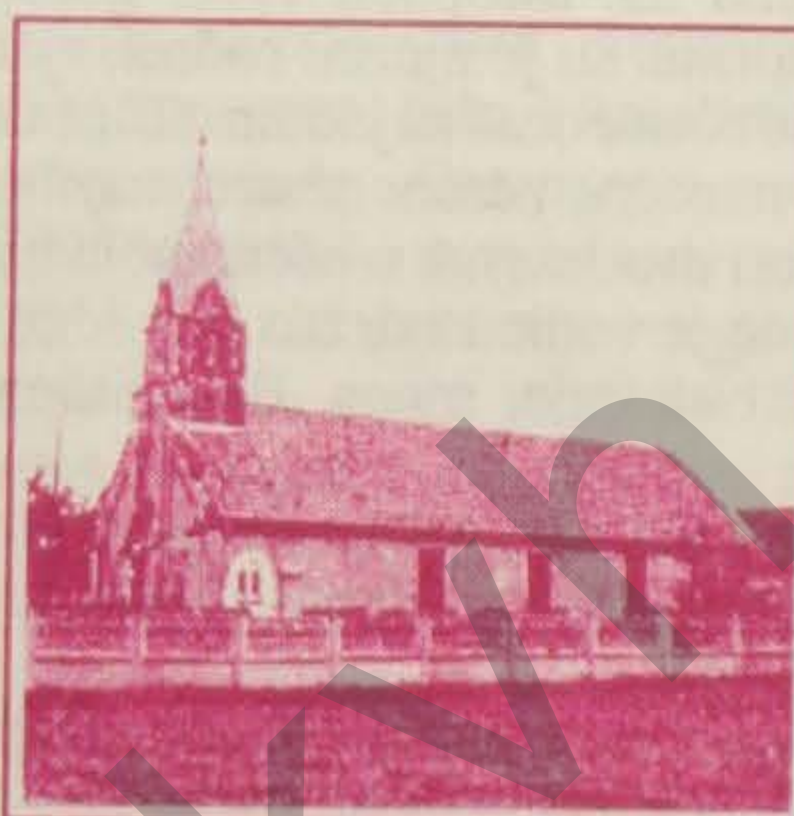
Maja iz Žednika, 10 god.

NAJAVLJUJEMO-NAJAVLJUJEMO-NAJAVLJUJEMO

NEŠTO NOVO! NEŠTO IZUZETNO!

DRAGI ZVONČIĆI!

Evo malog predaha u slanju kupona, ali samo zato što vam spremamo veliko iznenađenje! Naime, u naredna dva broja Zvonika objavit ćemo po jednu sliku od tri crkve koje su ove godine slavile svoje jubileje, a vi ćete sva tri kupona (zajedno s kuponom iz prošlog broja) isjeći i staviti u kuvertu i poslati za božićno izvlačenje kada ćemo pripremiti vrlo vrijedne nagrade. Zasad su nagrade mala tajna, a o njima ćete na vrijeme saznati detalje. Dakle, na posao!

**KUPON ZVONIKA
br. 25**

**Crkva
na
Bikovu**

DOBRA MAJKA - NE SAMO SVOJIM SINOVIMA

+ LEONA BERETIĆ rod. BENJA

(*4.04. 1924. + 22.10. 1996)

U Somboru je u utorak 22. listopada preminula Leona Beretić, majka preč. Stjepana Beretića, našeg katedralnog župnika i biskupskog vikara za pastoral.

Leona Benja se rodila u Somboru 4. travnja 1924. godine. Krštena je u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva. U mladosti je bila mala kuma somborskih križara. Godine 1943. sklopila je sakrament ženidbe s Josipom Beretićem. S njime je našem narodu i Crkvi darovala pet sinova. Svoje sinove Grgu i Šimu sahranila je u prvim tjednima njihova života. Sin Stjepan postao je svećenik 1974. godine. Sin Josip, bravar, živi u Augsburgu u Njemačkoj sa svojom suprugom Margitom i djecom Marinom, Julijanom i Lukom. Sin Ivan živi u roditeljskoj kući kao zemljoradnik sa suprugom Dragicom i sinom Tomislavom.

Sin Stjepan pričešćuje svoju majku Leonu na svojoj mladoj misi

Dok je obitelj bila mlada svake su nedjelje svi zajedno išli na svetu misu. Uvijek u župnu crkvu, koju je jako voljela. Tako je i svoje sinove odgajala. Mladi roditelji Josip i Leona Beretić teško su živjeli, ali zahvaljujući svojoj dobroti uvijek su znali naći pomoć da pomognu svoju obitelj i podignu na noge svoje sinove. Bog je blagoslovio njihovu dobrotu tako da su kasnije oni mogli pomagati drugima, te su ih siromašniji vrlo cijenili. Osobito su puno pomagali siromašnim obiteljima. Na taj način je obitelj Beretić stekla brojne prijatelje.

Pokojna Leona je voljela hodočašća. Često je hodočastila u Aljmaš. Kadgod se moglo hodočastila je i u Mariju Bisticu. Svoju dušu hranila je molitvom, svetom misom, a napose svetom pričestju. Nijedne nedjelje nije propustila svetu misu i sv. pričest. Molitvenici "Slava Božja" i "Radost duše", te krunica svaki dan su joj bili u ruci. Tako je izdržala sve životne poteškoće i rasla u dobroti, svetosti i ljubavi.

Bila je vrlo radina žena. Do posljednjeg dana marljivo je radila kolikogod je mogla u svojoj kući. Radovala se vrtu, njivi, kući...

Gospodin ju nije poštedio životnih križeva. Od mladosti je bolovala od kronične glavobolje. Svoje je križeve strpljivo i s ljubavlju nosila. Nikada se nije tužila na svoje bolesti. Puno je tugovala što joj obitelj nije zajedno. Na Bogojavljenje 1989. godine u prometnoj nesreći poginuo joj je suprug Josip. Od tada je više pobolijevala. Posljednjih mjeseci je sve više slabila. U petak 18. listopada, sin Ivan prevezao ju je u somborsku bolnicu. Ondje je, 22. listopada, umrla iscrpljena rakom pluća i činom na želucu.

Majka Leona je sahranjena 25. listopada 1996. godine u somborskom groblju sv. Roka. Ispratili su je njezini rodaci, vjernici triju somborskih župa; vjernici iz Subotice došli su jednim autobusom i osobnim automobilima. Bile su nazočne i časne sestre, somborski oci karmelićani, subotički franjevci i dvadesetak svećenika. U biskupovoj odsutnosti, pogrebne obrede je vodio i održao prigodnu homiliju generalni vikar Subotičke biskupije, mons. Bela Stantić iz Subotice.

Poslije sprovoda u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva koncelebriranu svetu misu zadušnicu predvodio je mjesni župnik i somborski dekan preč. g. Josip Pekanović.

Puni smo nade da je majku Leonu u nebeska prostranstva uveo Vječni svećenik - Isus, za čiju je službu ona ovdje na zemlji darovala sina Stjepana; vjerujemo da će majka Leona u nebu, pred

Božjim licem, nastaviti svoju misiju molitve i dobrote za svoje sinove, snahe i unučad, o kojima je tako rado i tako često govorila, kao i za svu svoju rodbinu i prijatelje, a osobito za siromašne obitelji, koje je i ovdje na zemlji smatrala svojimima.

A.A.

**OBLJETNICA SMRTI
O. APOLINARA BRANIČKOVIĆA**

U predvečerje blagdana sv. Luke evanđeliste, u franjevačkoj crkvi u Subotici, proslavljena je 40. obljetnica smrti o. Apolinara Braničkovića.

O. Apolinar rodio se 1888. godine u Mesečkom u Slovačkoj. Franjevački habit obukao je na Trsatu 1905. godine u samostanu Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Jednostavne zavjete položio je nakon godine kušnje - novicijata, 1906. godine, a svečane zavjete položio je 1909. godine. Za svećenika je zaređen 1911. godine. Svećeničku službu vršio je u nekoliko samostana navedene Provincije, a najveći dio svoga života proveo je u Subotici, gdje je i umro 1956. godine.

Zanimljivo je spomenuti da je o. Apolinar (krsno ime mu je bilo Leander), srednju školu završio u Torinu, u Italiji. Na povratku u Slovačku, svratio je na Trsat, baš u vrijeme velikih hodočasničkih slavlja i toliko se oduševio tim trsatskim svetištem da je zaželio ondje primiti redovničko odijelo, te je stupio u Franjevački red i postao franjevac. Imao je vrlo dobar sluh i bio je poznat po pjevanju crkvenih pjesama osobito korala. Osim svog materinskog jezika i hrvatskog jezika, govorio je i mađarski i još šest stranih jezika. Umro je od srčanog udara za vrijeme podnevne molitve Časoslova na oratoriju iznad sakristije u subotičkom franjevačkom samostanu, 18. listopada 1956. godine.

O. Apolinar Braničković je živio uzornim redovničkim životom svoje franjevaštvo živio u jednostavnosti i poniznosti.

U svetoj misi koju je, dvojezično, tj. hrvatski i mađarski, predvodio gvardijan subotičkog franjevačkog samostana o. Andrija Matić, koncelebrirali su i o. Gothard Hajek, o. Marijan Kovačević, vlč. Lazar Novaković, a nazočan je bio i generalni vikar Subotičke biskupije, mons. Bela Stantić. Pjevanjem je ravnala i za orguljama bila s. Mirjam Pandžić.

A.M.

UMRLA MAJKA PETNAESTORO DJECE

U Đurđinu je, 24. rujna 1996. godine preminula Marija Dulić, majka petnaestoro djece.

Sprovodne obrede predvodio je u subotičkom Bajskom groblju franjevac o. Marijan Kovačević uz sudjelovanje mons. Bele Stantića, vlč. Lazara Novakovića i Andrije Anišića.

U prigodnoj homiliji o. Marijan je rekao: "Naša pokojnica, koju oplakuju njen suprug Luka, osam kćeri i tri sina, dvadesetdvoje unučadi i šestoro praunučadi, vjerovala je u Gospodina i bila mu je vjerna. S vjerom je molila i onda kada je primala bolesničko pomažanje a mogla je jedino moliti srcem, jer glasa nije imala. Vjerna je bila Gospodinu rodivši sa svojim suprugom 15 djece od kojih je četvero pred njom otišlo da u boljem svijetu vječnosti dočekaju svoju majku. Sa svojim suprugom vjenčala se 24. rujna 1942. godine darujući mu se za rodendan kao najljepši dar, a, evo, nakon 54 godine života u braku, opet na suprugov rodendan, 24. rujna zamijenila je život zemaljski, životom nebeskim.

Toliko djece imati je zaista vjernost Gospodinu kroz žrtvu, odricanje i izgaranje za njih. Znak je to žive vjere koja je urodila najljepšim plodovima kojima se ova vjernica ukasila. Neka Gospodin koji je tako divno blagoslovio njezin plodni život vjere, bude nezini blagoslov u životu vječnom.

I u času prelaska iz ovoga života u život vječni molimo da se nade među onima kojima Gospodin govori: "Dodite blagoslovljeni Oca mojega i primite u baštinu kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta". Neka s našom nebeskom majkom Marijom, čije je ime ovdje na zemlji nosila, u nebu zapjeva: "Veliča duša moja Gospodina i klikće duh moj u Bogu mojem Spasitelju!". /A./

Uređuje: Stjepan Beretić

UZ SVISVETE I DUŠNI DAN

Kako pomoći pokojnicima?

Mjesec studeni je posvećen pijetom prema pokojnicima, poginulima, nestalima. Iako je svetkovina Svih svetih i spomen na sve mučenike i svete članove Crkve stariji kao liturgijska svetkovina, uspomena na pokojne i iskazivanje poštovanja prema njima je zajednička crta svih ljudskih naraštaja od najstarijih vremena do danas. Na Zapadu je zajednički spomen svih vjernih mrtvih slavljen od početka srednjeg vijeka. Dan svih vjernih mrtvih se često slavio neposredno poslije vazmenog (uskrsnog vremena): na vazmeni (uskrsnj ponedjeljak) ili ponedjeljak poslije Nedjelje Presvetog Trojstva. Istom od 9. stoljeća se Dan mrtvih počeo slaviti 2. studenog. Od najranijih vremena Dan mrtvih je bio i dan pijeteta, poštovanja prema pokojnicima, ali i dan kad su vjernici molitvama, žrtvama i dobrim djelima nastojali pomoći pokojnicima, da što prije prijeđu iz čistilišta u vječni pokoj. Još u kasnom srednjem vijeku je u nekim biskupijama Zapada bio običaj, da se na Dušni dan daruju prosjaci, đaci, redovnici i redovnice, pustinjaci, bolesnici u bolnicama. K tome se do danas održala molitva za pokojne, škropljenje blagoslovljenom - "svetom" vodom u spomen krštenja i vječnog života u koji je pokojnik od krštenja uključen. Paljenje svijeća je također karakterističan običaj kako kršćanskog Istoka, tako i kršćanskog Zapada.

Blagoslov grobova

Običaj blagoslova grobova je vrlo stari. Na Svi sveti poslije podne bi župnik u pratnji ministranata i kantora pred velikim križem ili središnjom kapelom u groblju izrekao molitve za sve koji počinjavaju u groblju kao i za sve vjerne mrtve, a onda bi se tako pomolio na grobovima svojih predšasnika. Zatim je slijedio blagoslov pojedinačnih grobova u groblju. Često svećenik zatekne cijelu obitelj gdje pred cvijećem i gorućim svijećama urešenim grobovima moli, obnavljajući uspomene na svoje pokojne. Subotički kapelan Tormásy je zabilježio kako su za blagoslov grobova u 18. stoljeću stari Subotičani darovali svome franjevcu najčešće platno ili kudelj. Od kraja 19. stoljeća do danas takvo darivanje je prešlo u darivanje novcem.

"Boluje li tko među vama?"

"Boluje li tko među vama? Neka sebi dozove crkvene starješine! Oni neka mole nad njim mažući ga uljem u ime Gospodnje, pa će molitva učinjena s vjerom spasiti bolesnika! Gospodin će ga podići i, ako je učinio grijehe dobit će oprostjenje" (Jak 5,14-15). Vjerovali su naši preci da je bolesnička pomast milosno sredstvo koje krijepi bolesnika, hrabri ga a nerijetko mu vraća prijašnju tjelesnu snagu. Za Suboticu piše na kraju prošlog stoljeća kapelan svete Terezije Gábor Tormásy: "U ovom gradu nije bilo nikoga tko ne bi primio ovaj sakrament osim ako tko nije umro naglom smrću. Svetu pomast su u posljednjim trenucima života tražili čak i oni koji za života nimalo nisu držali do Crkve".

Uoči smrti

Gotovo je zamro običaj, da vjernici zatraže zvonjenje zadušnim zvonom kad je kojem bolesniku jako teško. To je zvono najmanje među zvonima u zvoniku. Ono se oglašuje poslije večernjeg Pozdravljenja, da vjernike podsjeti na molitvu za pokojnike, ali se njime zvonilo i na vijest da je koji bolesnik u životnoj opasnosti. Kad bi vjernici čuli, da to zvono zvonu načas bi prekinuli dnevni posao, da se kratkom molitvom obrate Bogu molitvom za pomoć bolesniku.

Prvo zadušno zvono je Subotici darovao Luka Vojnić, a donio ga je iz vojničkih pohoda u današnjoj Rumunjskoj, a 1739. godine darovao ga zavjetnoj kapeli svetoga Roka u Subotici. Za novosagrađenu crkvu svete Terezije nabavljeno je novo zadušno zvono 1798. godine, a težilo je 40 kg. Najnovije zadušno zvono u južnom zvoniku subotičke katedrale je teško 102,5 kg, dar je udove Alojzija Prčića, Lize r. Poljaković iz 1926. godine. Na njemu je natpis: "Oče, tebi predajem dušu moju!"

Nekadašnje sahrane

U mnogim biskupijama svećenik ispraća pokojnike ogrnut samo roketom i štolom. U Subotičkoj biskupiji svećenik na svakom sprovodu oblači i plašt. To je noviji običaj, budući da se u 18. i 19. stoljeću redovito sahranjivalo samo u roketi i štoli, a za sprovod pod plaštem valjalo je platiti posebnu taksu. U prošlom stoljeću je pogrebni obred počeo u kući pokojnika. Predvođeni raspelom i barjacima pogrebnici bi nakon kratkog obreda u kući došli u župnu crkvu. Tu se, ako je sprovod bio prije podne, služila sveta misa. Tugujući su pribivali na svetoj misi držeći zapaljene svijeće u ruci. Svijeće bi vjernici sami nabavljali ili bi ih zatražili u sakristana, da bi ih poslije svete mise njemu i vratili. Pogrebna bi povorka zatim najkraćim putem krenula prema groblju uz prigodne pjesme i molitve. Kad je sprovod bio poslije podne pokojnike bi unosili u crkvu samo kad je to tražila rodbina. Unošenje pokojnika u crkvu je u Subotici dokinuto zakonskom odredbom 1775. godine. Do danas se taj običaj zadržao u župi Svetozar Miletić kraj Sombora. Na traženje rodbine pogrebna je povorka znala više puta zastati na putu do groblja te je svećenik s kantorom pjevao "Oslobod' me, Bože". Običaj toga pjevanja je na kraju prošloga stoljeća dokinut premda je povorka tri - četiri puta zastajala. Praznovjerni Subotičani su držali, da će se duša pokojnika vraćati, ako se to zastajanje propusti.

Bdjenje u pokojnikovoj kući

- Neprimjereno ponašanje na sahrani -

Bdjenje u pokojnikovoj kući je već na kraju prošlog stoljeća postajalo sve više prilika za "iće i piće", dok je, kako povijest bilježi, nekada bilo protkano zajedničkom molitvom i pjesmom za pokojnika. Neprimjereno ponašanje vjernika i rodbine na sprovodu bilo je karakteristično za Suboticu već na kraju prošlog stoljeća. Okupljeno mnoštvo je znalo razgovarati za vrijeme obreda i u pogrebnoj povorci. Taj je običaj uzeo takvog maha, da ga do sada nije mogao iskorijeniti ni jedan župnik. Od tada je prošlo cijelo stoljeće. Glasnom razgovoru rodbine za vrijeme pogreba i u pogrebnoj povorci pridružilo se u Subotici još i pušenje za vrijeme obreda i u pogrebnoj povorci, a ponekad i piće i čašćenje u neposrednoj blizini mrtvačnice ili kapele. Ipak je dobro da se nađe sahrana koje i u današnje vrijeme karakterizira molitva, ozbiljnost i živa vjera svih ljudi okupljenih na sahranu.

ZAŠTO BLAGOSLIVJAMO GROBOVE?

Ima puno toga nejasnog u crkvenom životu, puno raznih običaja koje ne razumijemo. I kakvu uopće vrijednost imaju takvi običaji? Na primjer: blagoslivljanje grobova na Svsvete. I kad je uveden Dan mrtvih? Doduše i ja i većina ljudi poštujemo svoje mrtve, posjećujemo grobove i na Svsvete palimo im svijeće. Tada vidimo i svećenika da blagoslivlja grobove pojedinaca! Neki kažu da on dolazi samo da pokupi novce! Bit će mi drago da odgovorite na ovo moje pitanje, jer koliko znam, to i druge zanima!

(Koca iz Subotice)

Zaista ima puno toga što vjernici ne razumiju ili čak krivo tumače, pa umjesto da budu tumači svoje vjere, oni sami zbunjuju druge svojim mišljenjima i izjavama. Potrebno je stoga bolje upozati svoju vjeru i njezinu praksu da više ne djelujemo zbunjujuće već ohrabrujuće i onda kad je riječ o vjerskim običajima, a još više kad je riječ o temeljnim kršćanskim istinama.

Običaj je gotovo svih ljudi svih vremena da se sa zahvalnošću sjećaju svojih pokojnika, a u kršćanskim vjernika je običaj da se na poseban način sjećamo svojih preminulih povodom spomendana svih mrtvih ili Dušnog dana.

Crkveni spomendan svih mrtvih ispočetka se slavio odmah nakon uskrsnog vremena. Na primjer, u redovničkim pravilima sv. Izidora Seviljskog (639.) u Španjolskoj i redovničkoj zajednici u Cluny-ju (Francuska), već od ranog Srednjeg vijeka slavio se taj blagdan u ponedjeljak iza Nedjelje Presvetog Trojstva. Od 9. stoljeća, spomendan mrtvih premješta se na dan iza Svih svetih, t.j. na dan 2. studenoga. Glavni razlog toj promjeni doprinio je jedan dekret sv. opata Odilla iz Cluny-a 998. godine. Tim je, naime, dekretom uveden u tom glasovitom samostanu običaj da se Dušni dan slavi na dan 2. studenoga, odmah po blagdanu Svih svetih. Ovaj samostanski običaj brzo se proširio diljem Europe. I u samom Rimu već početkom 14. vijeka slavi se Dan mrtvih toga datuma.

Glavni sadržaj toga spomendana su bile molitve, milostinje i pokora, te svete mise za pokojne, a također bili su uvedeni i oprosti što ih živi članovi Crkve mogu postići za umrle vjernike. Naime, takve nam molitve i pokora služe i pomažu da se suobličimo Kristu koji je bio pomirnica za naše grijehе jednom i zauvijek. One nam pomažu, da naši pokojnici postanu subaštinici Krista uskrsloga: "On je zagovornik kod Oca za sve ljude osobito za grešnike" (Rim 8,34). Zagovaranje je krasan izričaj Općinstva svetih, jer onaj koji moli, posredujući ne traži samo svoje nego i ono što se tiče drugih (usp. Fil 2,4).

Godine 1915. papa Benedikt XV je dozvolio da na taj dan (Dušni dan) svaki svećenik može služiti tri svete mise za vjerne mrtve. To je također običaj koji je nastao u Španjolskoj, jer su vjernici željeli da se na Dušni dan služe svete mise u mnogobrojnim nadgrobnim kapelama. Želja da se pokojnicima pomogne u njihovu konačnom spasenju u to je vrijeme intenzivno zaaokupljala ljude. Naime, naša nas vjera uči da dobra djela, učinjena ovdje za vjerne mrtve, mogu biti njima korisna ondje - na putu njihova čišćenja.

Crkva je uvijek na poseban način preporučala molitve i djela milosrda koja se "per modum suffragii", t.j. na zagovoran način mogu primijeniti za umrle. Isto tako i oprosti se mogu postići za preminule samo putem zagovora, jer Bog objavljuje da je On "Bog bogat milosrdem" (Ef 2,4).

Kroz liturgijsku obnovu II Vatikanskog koncila ponovno je naglašen uskrsni karakter liturgije za pokojne. Takozvane "mrtvačke mise" - bolje reći: Mise za mrtve - jesu euharistijska slavlja tj. zahvala Bogu nebeskom Ocu za neprolazni život koji nam je podario po mucu i uskrsnuću Kristovom. Ta euharistija (zahvala) je na neki način već sada predokus "budućega vijeka" i nebeske liturgije što je cilj prema kojem kao hodočasnici putujemo.

Tako je već u Starom zavjetu Mojsije u prisnosti s vjernim Bogom - sporim na srdžbu i punim milosrda - crpio snagu u posredovanju. On se moli za Izabrani narod. No, posebno posreduje poslije otpadništva tog naroda - "on se zauzeo za njih" (Ps 106,23),

da bi spasio narod (Izl 32,1). Taj njegov zagovor nadahnjivat će sve velike molitelje židovstva i svih vjernika Kristovih. Bog je ljubav. On je pravedan i vjeran. On ne može proturječiti samom sebi. On ne može napustiti svoj narod! Mojsijeva molitva je često i rasprava i jadanje ali uvijek zauzimanje koje iščekuje i priprema zahvat Boga Spasitelja, Gospodara svijeta.

Što se tiče blagoslova grobova, valja reći: "Blagoslovine, koje je ustanovila Crkva jesu sveti znakovi, nalik na sakramente, kojima se označuju i molitvom postižu nadasve duhovni učinci" (Katekizam 1667). "Blagoslovine uvijek sadrže molitve, često popraćene odrade-nim znakom kao što je znak križa, škropljenje blagoslovljenom vodom itd." (Kat.1668).

Dakle, blagoslov grobova, popodne na dan Svih svetih i na Dušni dan, pa i drugim zgodama, može se smatrati kao dio duhovne brige Crkve: Memento mortuorum (Sjeti se mrtvih!). Crkva je svjesna da će njezin zagovor sigurno biti uslišan: "Zaista vam kažem: što god svežete na zemlji, bit će svezano i na nebesima i što god odriješite na zemlji, bit će odriješeno i na nebesima" (Mt 18,18). I svećenik to čini u ime Crkve. Ne radi novca "kako netko kaže" (koji se daje dobrovoljno za uslugu), nego što to Crkva preporuča u korist pokojnika. Uvijek će biti nazovi-kršćana koji sve izvrću da bi opravdali svoju pokvarenu savjest!

Isto tako veoma je prikladno zapaliti svijeću na grobu, jer je Krist onaj koji rastjeruje tamu grijeha i smrti vječne. I škropljenje blagoslovljenom vodom, istinski je čin vjere jer nas je voda kršćenička oprala i podarila početak novoga života u Kristu. Ali, prije svega molitva! I moljenje krunice, taj lijepi ali zanemareni običaj u kršćana!

Sv. Ivan Zlatousti ovako govori: "Pružajmo im pomoć i obnavljajmo im spomen! Ako su Jobovi sinovi bili očišćeni molitvom i žrtvom svog oca (Job 1,5), zašto bismo sumnjali da će naše molitve za pokojne njima pružiti veliku utjehu!? Ne oklijevajmo pružiti pomoć onima koji su preminuli i prikazujmo za njih svoje molitve!

Antun Miloš, Žednik

Mirogoj - Zagreb

HVALA NAŠIM DAROVATELJIMA
ZAHVALJUJUĆI I NJIMA NAŠ "ZVONIK" JOŠ UVIJEK "ZVONI"

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/53-567

SALON GRABEVINSKOG MATERIJALA I KERAMIKE
P.T.P. **BANE.**

NAZIV	VRSTA	CIJENA
TUSKABINE	80x80 cm	1200,00
TUSKADE	80x80 cm	800,00
TOALETNI ORMARIC	80x70 cm	1.000,00
WC DASKA	DRVENA	
INES	BC	200,00
LABUD	BC	200,00
PERLA	BC	200,00
GAMA	BC	200,00

24000 SUBOTICA, Balkanska 34
Tel.: 024/53-977
Fax: 024/53-939
Tel: 024/52-850

BRAĆA GABRIĆ

Centar za umnožavanje i prepisivanje
"GLOBUS"

OTMARA MAJERA 10
Telefon: 024/51-202. Telefax: 26-773
vl. Blaško Gabrić

HOBBY SHOP
24000 SUBOTICA, BALKANSKA 1A
TEL./FAX: 024/26-773

vl. Stevan Gabrić (Srko)
IZRADA DRVNE GALANTERIJE
I INTERIJERA

PANONSKA ZEMLJA

vl. Zoran Gabrić
PANONSKA ZEMLJA
ZA CVEĆE

TEL.: 024/35-947 FAX: 024/26-773

GLAS RAVNICE GLASILO DEMOKRATSKOG SAVEZA HRVATA U VOJVODINI

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO
PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadorđev put 2.
Telefon (danonoćno) 024/51-514.
- BAJMOK, JNA 3. (u cvečari „Mariška“) Tel: 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18, (u cvečari „ORHIDEJA“),
telefon: 752-759.
- HORGOS, Borisa Kidriča 7.
Telefon 792-202 (danonoćno)
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16. Tel: 0236/83-417

MB METAL-BOJA

Vukov Marko

24000 Subotica
Put JNA 16
Tel./fax: 024/26-983

Prod. br. 2
Loure Bračuljevića bb
Tel.: 024/22-940

Euro Petrol

D.o.o. BRAĆA VOJNIC p.o.
Otmara Majera bb. Subotica
Telefon: 024/51-804

ZVONIK U SVAČIJE RUKE

U životu se čovik stvaralac nikad ne mož pomirit s onim šta je urađeno, pa zato traži kako da postojeće stanje promini na bolje, da bi od tog bilo još više hasne.

Tušta je nas čitalaca Zvonika koji ga kupujemo ko obavezno štivo, ko glasilo Crkve u našoj varoši i biskupiji. Pitanje je dana kada ćete (Uredništvo) morat da ga umisto misečno objavljujete češće, jel se toliko tog u međuvrimenu desi šta se mora zapisat, već i radi tog da ostane sadašnji (frišak). Da bi se ovo ostvarilo, triba unapridit (osavremenit) prodaju lista. Jedan je od načina da se čitaoci pritplate na list. Ne moraju se odjedared priplatit na duže vreme (na po il godinu dana), mož to bit i tako da se čitalac obaveže da će list redovito kupovat i platit kad ga dobije.

Ovaki način prodaje mož bit na pr.: da se u svakoj župi, napose u onoj di se Zvonik ne prodaje, nađe poverenik koji će na se uzet brigu ovake prodaje. U tom bi mu morali pomoć članovi Pastoralnog vijeća i drugi virnici skloni ovom načinu prodaje.

U nalaženju još većeg broja pritplatnika ima samo jedna teškoća: nažalost, ima obitelji u kojima bi se rado čito Zvonik, al oni nemaju novaca za njeg. Ovom mož pomoć Uredništvo lista da u nagradnoj sigri Zvonika smanji broj materijalni dobitaka i da se umesto nji izvlači jedan ili više dobitaka: pritplata na Zvonik za po godine il za godinu dana. Ne triba se tušta paštrit da se za ovo nađu pokrovitelji. Uz nji triba nać, jel ji ima, obitelji koje su spremne da kupe bar još jedan Zvonik i da ga daruju potrebitima. U sastavu Uredništva ima nikoliko članova koji žive od gospodarenja, pa njim neće bit teško da dilom znanja iz svoje struke pomognu u unapređivanju prodaje Zvonika na ovaj način.

Blizo nam je Advent, vreme priprave za nadolazeće velike blagdane, a to je i vreme odricanja i darivanja, pa je ono i za to zgodno da se oma krene sa ovakim načinom prodaje Zvonika. Tako je to: imate ljude koji znadu kako se mož uradit, samo ji triba na to pokrenit!

Nek njim ova miso bude izazov da se pokažu!
Subotica, 20. X 1996. g.

A. Stantić

KLASJE NAŠIH RAVNI

1.
1996.

SUBOTICA

Subotica SUSRETI BRAČNIH PAROVA

15.11.1996. u 20 sati

u prostorijama župe sv. Roka

Tema: Kako otkriti što je volja Božja u našem životu
Temu izlaže bračni par: Josip i Marija Anišić

Subotica TRIBINA MLADIH

17. 11. 1996 u 19 sati

u Katoličkom krugu

Tema: Narav braka i obitelji

Predavač: dr. Tadej Vojnović, franjevac iz N. Sada

Subotica DAN INSTITUTA "IVAN ANTUNOVIĆ"

24. 11. 1996. u 10 sati

u katedrali svečana sveta misa
za sve žive i pokojne članove Instituta

Novo radno vrijeme knjižnice "Ivan Kujundžić"

Utorak i subota od 9 - 11 sati

Četvrtak od 16 - 18 sati

SLJEDEĆI BROJ "ZVONIKA" IZLAZI 15. 12. 1996. - za MATERICE

SLUŠAJTE RADIO VATIKAN

Svaki dan emisija na hrvatskom jeziku
u 19 sati

i ponavljanje iste emisije sljedećeg jutra u 5 sati

Nakon 60 godina ponovno je objavljen časopis za književnost, kulturu i nauku "Klasje naših ravni".

Izdavač časopisa je Matica bunjevačka, glavni urednik je prof. Bela Gabrić, a odgovorni urednik je Viktorija Grunčić.

Časopis možete nabaviti u župnim uredima ili naručiti na adresi uredništva ZVONIKA.

NOVA KNJIGA - NOVA KNJIGA - NOVA KNJIGA

Bela Gabrić, Ante Pokornik:
"Bunjevačke kraljičke pisme",
Subotica, 1996., str 144.

I ovu knjigu možete nabaviti u župnim uredima ili naručiti na adresi uredništva ZVONIKA.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Stjepan Beretić, Stipan Bošnjak, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Antun Miloš, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/51-202.